

ELŐZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 koron.
 Egy hónapra ..... 2 koron.
 VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 24 koron.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.
 HIRDETÉSEK:
 A-hasábon petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 15 fillér.
 Nyitászor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemi
 vasúti palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 202.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlők: A statiszták.
- A függetlenségi párt és a bankkérdés.
- A balkáni bonyodalom.
- Az olaszországi földrendés.
- A románok országos gyűlése.
- Óngyilkos urleány.
- Bál költségtetés.
- Hiteles intimitások a királyról.
- Különös válóper.
- Sztrájk az operában.
- Tarkaságok.
- A pápa mint alperes.
- Erkölcsrendelet.
- Igazgatóváltás az aradi gőztégla és cserépgyárban.
- Tárcsa: Vasárnapi strófák. — Kettő. Irtá: Pártfal Szabó Aranyos.

A statiszták.

Arad, január 9.

A kezembe jutott és a vagyonom lett egy viznyomásos és kaptárral ékített, nagy iv papiros. Olyasféle, mint a hetilapok műmelléklete. Az a szövege, hogy bizonyos takarékpénztár részvénytársaság engem, mint a részvénynek korlátlan tulajdonosát, mindama jogokban fog részesíteni, a melyek a társaság részvényeseit megilletik. Ebből a homályos kijelentésből én csak annyit tudok, hogy én részvényes vagyok. A vidéken ez egyáltalán nem jelent a tőkepénzes fogalmát. A mikor új bank alakul, az alapítók ép úgy megtisztelnék mindenkit az aláírási ívvel, mint a jótékony asszonyok, a mikor az elmaradt bál hadisarcát kivetik. A kereskedő a vevőjének, az ügyvéd a kliensének, az or-

vos a páciensének, a háziur a lakójának, a képviselő a kortesének kénytelen aláírni, ha az — a legtöbb esetben az igazgatósági hely után való vágy elérésére — részvény-jegyzésben utazik. Tehát annak idején aláírtam egy, vagy két, vagy öt részvényt, a melyek azóta esetleg kosztban vannak (a bankok tolvajnyelvén így hívják, ha valaki az értékpapirjait zálogba csapja) és most, a részvényem szövege szerint, élvezem mindazon jogokat, a melyeket az alapszabályok nekem szántak, egy, két, vagy ötszörös mértékben.

Az alapszabályokat sohase láttam. Nem, mintha ezeket eltitkolták volna előttem: dehogy. Hanem mert erre rá nem értem, s ha ráértem volna, az időt jobb szórakozást nyújtó olvasmányra fordítottam. De megvigasztal az a tény, hogy igen sok részvényes társam ugyanígy cselekedett. Nagyobbai tudok: ismertem olyan igazgatósági tagot is, aki sohase olvasta az alapszabályokat. Hát mik is az én jogaim?

Az egyik jogom, amelyet az intézet és az igazgatóság a leglojálisabb mérvben elismer és honorál, hogy a közgyűlés után levágok egy papírszeletkét, amely után az osztalékot kifizetnek. Szóval a tőkém jövedelmeződik, öt, hat, vagy esetleg nagyobb százalékban. De ezt eléri az egyszerű betevő is, ha mindjárt kevesebb százalékot kap egygyel, vagy kettővel. De elég kárpótlás nekem ez azért, hogy a betevő a pénzét akármikor kikapja, az én tőkém pedig a társaság vagyona marad, s hogy bizonyos körülmények között

a részvényes pénze határozottan jobban van kockáztatva, mint a boldog betevőé?

Volna nekem még egy jogom: résztveszek a közgyűlésen, azon fölszólalhatok és szavazhatok. A közgyűlésre esetleg elmegyek, különösen, ha a jelenvoltak között való szereplés vágya izgat. Fölszólalni azonban nem fogok. Minden pénzintézetnél a közönség bizalmát fokozza, ha a közgyűlés simán folyik le, s ha az igazgatóság jelentéseit és javaslatait észrevétel nélkül „emelik határozaterőre.” S én minden bizonynyal segítek emelni, hiszen az én kis részvénytőkehágyadomnak is érdeke, hogy az intézet iránt való bizalom fokozódjék. A sablonos voltukban humorossá vált köszönetnyilvánítás is csak azért nem mellőzhető, mert ez is fokozza kifelé a bizalmat, amelyre a banknak olyan nagy szüksége van, mint a tudónek a levegőre, a halnak a vízre.

Ha azonban nem szólalok s nem szólalhatok fel, akkor értéktelen a jogom, amely a részvényemre van rajzolva. S ördög vigye azt a bizalmat, — mégis megesett, megesik, s meg fog történni, hogy a bizalomban fürdő igazgatóság a részvényesek vagyonával rosszul gazdálkodik. S ha akkor zokogunk, az igazgatóság a felmentvényvel takarózik, amelyet én a vak bizalomból, igazabban, a fönneobi célszerűségi okból nem sajnáltam tőle. S elvégre: az a társaság az én vagyonommal gazdálkodik, s e révén mégis több jussom lenne, minthogy egy pántlikás szivarral megabrakoltatott *Stimmvieh* legyenek?

Vasárnapi strófák.

Farsangi dráma 3 felvonásban.

I.

Hushagyó keddtől vizkeresztig
 Sopánkodik leány, legény:
 Bál nélkül élni nincs unalmasabb,
 Szörnyűbb dolog a földtekén.
 Hushagyó keddtől vizkeresztig
 Azt hajtogatják egyre csak:
 Ha soká lesz még itt a farsang,
 Szívünk maholnap megszakad.

S ha beköszönt a vizkeresztnek
 Bűvös, mámoros napja már,
 Fiatal urnak és leánynak
 Minden hajszála égnek áll.
 Mig meghívót kap garmadával
 S a bálterem fényben ragyog,
 „Itt a farsang”, — sóhajt lemondón,
 — És ásit egy nagyot.

II.

Aztán kölesön veszünk frakk-öltönyt
 És máslis lakk-topánokat,
 S bálba megyünk potyán vagy pénzér’

S táncolunk borzasztó sokat.
 Eszünk, iszunk, sétálunk, járunk, —
 Rogyásig udvarolgatunk,
 S így lassan tönkre megy a lábunk,
 Szájunk, kezünk, zsebünk, karunk.

A lányok is kapnak ezuttal
 Szép új ruhát, új frizurát,
 S megkívánják, hogy udvaroljunk
 Nekik sok hosszú éjen át.
 S vagy mulatnak vagy nem mulatnak,
 Mindegy, mert úgy tesz mindenik,
 Minthogyha jól mulatna; s ezzel
 Boszantja meg lány-hiveit.

...S mikor hajnalba, álmos arccal
 Hazatér az ifju sereg,
 Agyontraccsolják a mamákat
 És a türelmes férjeket.
 Ágyába bujva felsóhajtja
 Magában az ifju s leány:
 „Én Istenem, de szép a farsang,
 De jó a farsang — bál után.

III.

És vizkeresztől hushagyóig
 Mindegyre csak táncolni kell,
 Minden vallás és munka-szakma

Rendez bálakat ezrivel.
 Van öt, hat, hét órás teás zsúr:
 Agglegény-reggel, női est,
 — Ó ez a vizkereszt manapság
 Ugyancsak súlyos egy — kereszt.

Oda a frakk s mi fő: a pénz is,
 A nők ruhája egy cafat.
 De átalunjuk mégis, mégis
 A szép farsangi bálakat.
 S mikor a farsang véget ér már,
 Fel-fel sóhajtunk boldogan:
 De jól mulattam (és de jó, hogy
 A farsangnak már vége van.)

És mert az ifjú nem talált még
 Magának gazdag s szép leányt,
 S a lány se birt még férjhe’ menni,
 Csak azt kívánják egyaránt,
 Hogy vajha itt volnának már a
 Jövő farsangi szép napok,
 Miknek jeléül jó előre
 — Ásitnak egy nagyot!

Szánk.

De hát mit is szólalnék? Ahhoz a számtengerhez, az átmeneti kamathoz, az értékpapír árfolyam-különbözeti tartalékhoz, a záloglevél-biztosítéki alaphoz, meg egyebekhez én csakugyan elemi iskolás fiú vagyok. Csak egyet mondhatnék: adjanak több osztalékot és kevesebbet rakjanak a tartalékalapok zsákjába. De ez, a mint a hozzáértők felvilágosítanak, igen rövidlátó és oktalan álláspont. A pénzügynek mindig baja az, ha a részvényes falánk. A bank akkor erős, akkor nézhet nyugodtan szembe a jövővel, ha erős tartalékalapja van. Sőt, az a bölcs pénzügy, amely akkor se emeli az osztalékot, amikor módja lenne, hanem elrejtí a főlős nyereséget az ugynevezett latens tartalékokba. En nem tudom mi az a latens tartalékalap, amely engem megrabol, de valószínűleg úgy kell lenni, ha a szakemberek mondják, s ha az igazgatóság vállalja a felelősséget.

Itt van: az én, meg a többi részvényestársaim elveszett jogai egyesülnek az igazgatóság jogaiban. A részvényes semmi, az igazgatóság ellenben minden. Igaz: van, ahol egy közbenső valamit is csináltak. Választmányt, igazgató-választmányt, bíráló tanácsot, vagy hasonlót, hatvan, nyolcvan, vagy százhusz taggal. De ezeknek sincs több joguk, mint nekünk, a közgyűlés statisztáinak. Csakhogy ők évnegyedenként, vagy félévenként statisztálhatnak, én pedig, hála Istennek, csak egyszer egy évben.

Hiába, van valami fonákja a részvényes szerepének. Jogokat vásárol, amelyeket nem lehet, vagy legalább nem ajánlatos gyakorolnia s az érdekeire vigyázhat, ott, ahol épp a maga érdekéből be kell fognia a száját. Mert ha skandalumot csinál, a maga részvényeinek értéke szállhat alá s a maga intézetét teheti ki a betevők ostromának.

A törvényhozás, amely valamennyiünk fejfájásait szenvedí, talán talál gyógyító szert erre is. De amíg ez a csodaszert megjön: addig is növelni kell az igazgatóság felelősségét. A bizalom kötelez. Ha nekünk, a magunk és a bankunk érdekéből bizalommal kell irányukban lenni, akkor ez nem maradhat konzekvenciák nélkül.

Szívesen lemondok én a jogaimról, ha az igazgatóság, amelyre azt átruháztam, azzal együtt a számadás komoly kötelességét, a bajokban való helytállás kötelességét is a nyakába veszi. Amit egyébként se tesz szerelemből. Leszek én statisztá, ha tudom, hogy a hősszerelmesnek, meg a többi magán-szereplőknek sokkal, sokkal többet kell féltetni a bukástól, mint nekem.

Ez vagyok én, a részvényes, az ugynevezett szelvény-nyeső a közgyűlések hónapjában.

A függetlenségi párt és a bankkérdés

Minisztertanács Kossuth lakásán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9

Egyik minisztertanács a másikat követi; a kormányférfiak órákhoz tartanak a politika aktuális kérdéseiről, különösen a bankkérdésről, de a tárgyalásokból alig kerül valami a nyilvánosság elé. Annyi valószínű, hogy még nem sikerült megegyezést létesíteni a 67-es és 48-as álláspont között és a mai jelek szerint nagy kérdés, hogy egyáltalában sikerülni fog a dolog.

Mai távirataink a politikai helyzetről ezeket mondják:

Minisztertanács.

A kormány ma délelőtt tizenegy órakor Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán minisztertanácsot tartott. A tanácskozáson valamennyi miniszter jelen volt s Márffy Albin államtitkár vitte a jegyzői tollat. A tanácskozás igen hosszú ideig tartott. A bankkérdés és az aktuális kérdések tárgyalása után Josipovics Geza horvát miniszternek Horvátországot illető előterjesztéseit hallgatták meg, majd a koronások szaporítására vonatkozó pénzügyi javaslatot tárgyalták. A miniszterek háromnegyed kettőig együtt maradtak Kossuth lakásán.

A függetlenségi álláspont.

A függetlenségi párt hivatalos lapja, a „Budapest“ ma a többi között ezeket írja:

Számtalanszor megirtuk már, hogy a sajtós viszonyok névelő hatása alatt egy nagy egységes fölfogás alakult ki a bankkérdés nézvé. Minél egységesebb a kormány fölfogása, annál nagyobb az általa reprezentált erő s ennélfogva föltétlenül szükséges, hogy a bekezdendők alkudozások egész rendjén egyfelől a magyar kormány tagjai teljes szolidaritással álljanak a bankügyben oly álláspont mellett, amely a nemzet igényeit kielégítheti, másfelől legalább ennyire fontos az is, hogy a koalíció pártjai is egységes fölfogásban, tömören és megbontathatatlannal sorakozzanak a kormány mögött.

A függetlenségi párt körében kialakult fölfogás szerint a *karleibank* lenne az a minimum, amelynek megalkotásával a bankügy kielégítő módon elintézhető lenne s így a kormánynak arra kell törekednie, hogy ezt az álláspontot határozottan, erőlyesen, a pártokba vetett korlátlan bizalom tudásával képviselhesse.

A függetlenségi párt radikális csoportjának egyik beavatott tagja egy hírlapíró előtt ma így nyilatkozott:

— A király ragaszkodik a paktumhoz, amely szerint mindenekelőtt az általános választói jogot kell letárgyalni, amelyet meg nem előzhet sem a katonai, sem a bankkérdés. A pluralitásnak a függetlenségi pártban megvan a többsége, de nem az *Andrássy* aiánlotta formában, hanem jelentékeny módosításokkal. Az ösválasztók teljes elejtését követelik, mert ezekkel szerintük csak a 48-as párt választóinak száma csökken. A szavazatoknál elegendőnek tartanak két fokozatot, a magyar nemzeti eszme biztosítására pedig a helyes kerületi beosztást tartják szükségesnek olyanformán, hogy a függetlenségi kerületek teljesen megmaradjanak, ahol pedig a pártnak talaja nincs, ott a magyar párt pozíciója biztosítottassék.

Eötvös Károly nyilatkozata.

Egy fővárosi hírlapíró az Abbázia kávéház asztalánál felkereste Eötvös Károlyt.

— Mit tart a képviselő ur a jelenlegi helyzetről? — kérde a hírlapíró.

Eötvös némi gondolkodás után a következő kategórikus kijelentést tette:

— Ostobaság válságról beszélni. Válság nincs. Az önálló bank nem lesz meg-

Ketten.

Alkonyodott. A szép kis hegyaljai városra szürke fátyol borult, melynek csipkés szélét itt-ott még rózsaszínre festették a haldokló nap bágyadt sugarai. Az izlésesen butorozott nő nappaliban ketten voltak: a szürkeszemű, hamvasszőke asszony, akinek sok, igen sok csipkéből és niluszöld selyemből kombinált kacérszabású reformruhája szinte kacagta azt a szerény szürke ruhát, mely a leány karcsu természetéhez simult. Néma csend vette őket körül. A leány sóhaja is a pókhálószerű, finom csipkefüggöny lebbenéséhez volt hasonló.

Az asszony térdén átkulcsolta a kezét, miáltal igen előnyösen érvényesült a csipkék közül kikandikáló formás lábacska. A leányt nézte, akinek halvány arcából szinte kivilágított a két sötét szeme.

— Miért olyan szomorú Hilda?

A leány összerézzen.

— Az alkonyat mindig lehangol.

— En sem szeretem, — mondta az asszony és felállt, hogy a villanyt felgyujtsa.

— Hagyja Anna, — mondta kéréleg a leány — szükségem van ezekre az órákra, nál bánatos vagyok. Hosszu sóhaja burkolta szavait és olyan ijedt, könyörgő szemekkel

nézett az asszonyra, mintha mondani akarná:

— Ne kérdezzem.

— De az asszony nem értette meg e néma kérést. Mellé huzott egy rózsaszín selyemfauteillet, kecsesen belekuporodott és kíváncsian fürkésze a leány arcát, részvétellel kérte:

— Mondjon el mindent Hilda.

A leány mosolyra kényszerített arccal felelt:

— De hiszen az én bánatomnak nincs története. Semmi okom rá és sirni szeretnék, néha a legnagyobb vigasság közepette könygülik szemeimbe és futok, futok, hogy ne lássa senki. Azért jöttem most ide Anna, — őszintén megmondom — hogy kisírhasam magam.

— Hiába nem gyűlik köny a szemünkbe Hilda, annak okának kell lenni — és magához ölelte a leány nedves arcát. Babusgatta és úgy kérlelte, mint az anya szokta a gyermekét.

— Mondjon el mindent kicsikém.

A leány kibontakozott a puha, illatos csipkék közül és beszélni kezdett.

— Tulajdonképen semmiség, sokszor mégis annyira fáj, hogy azt hiszem, csak a halál tudna meggyógyítani. Amikor maga férjhez ment, én még az intézetben voltam, úgy sajnálom, hogy nem láthattam egy szerelmes férfit a mátkaság ideje előtt. Mondja Anna, lehet-e hinni az olyan férfinak, aki szóval ugyan nem,

de szemével százszor is szerelmet esküszik? Lehet-e hinni a férfi szemének?

— Tudtam, hogy szerelmes a kis lány — mondták az asszony kacagó szemei, hanem azért a kérdésre válaszolt.

— Erre határozottan felelni nem lehet. Sok, igen sok pártában maradt leány bizonyíthatná, hogy a férfiaknak nemcsak a szemé, de még a százszor és százszor ismételt szerelmi vallomása is hazug, viszont az ellenkezőjére is számos példa van. Itt van mindjárt az uram. Tizenkilenc éves voltam, olyan idős, mint most maga, amikor szegény jó szüleim hirtelen halálával teljesen árván maradtam. Akkor kerültem magukhoz. Mondhatom Hilda, egy pillanatra sem éreztem az árvaságot, a szülők halálán siránkozóknak mérhetetlen fájdalmát igen, az árvaságot nem. Maga még intézetben volt akkor, de meg vagyok róla győződve, ha otthon van, szerető testvérem lett volna, mint ahogy a szülei szerető szüleim lettek. A maguk házában én igen jól éreztem magam, az uram azonban — az a bizonyos szótalan ur, aki csak a szemével vallott, — nagyon rövidre szabta az időt, nem engedte meg még azt sem, hogy magat megvárjam. Elröpített, mielőtt maga hazakerült volna. Különbösen úgysem lett volna megfigyelésre alkalmas médium. Azt csak én tudtam, hogy szeret. A

ellenben lesz létszámemelés a vele járó irtózatossal terhekkel. A kormány nem fog megokolni, a koalícióból pedig senki se fog kilépni. Justhnek és Hollónak az önálló bankra irányuló akcióját nem tartom komolynak.

Ezeket mondta Eötvös Károly, amivel azután a tulajdonképeni interjú véget is ért. Ezután fesztelen beszélgetés közben a vajda annak a nézetének adott kifejezést, hogy nagy baj az, hogy nincsenek ellenzék és nincsenek a parlamentben olyan emberek, akikkel erőteljes ellenzéki akciót lehetne kifejteni.

A balkáni bonyodalom.

Anglia intrikái.

— Az Aradi Főzslöny távirati értesülése. —

Arad, január 9.

A balkáni bonyodalomra vonatkozó táviratainkat itt közöljük:

Felkelés készül.

Londonból jelentik: Konstantinápolyból táviratozzák: A hadügyminiszter a kosszovói válajetben elrendelte a határ megerősítését. Nyolc zászlóaljat oda már utnak is indítottak.

Berlinből táviratozzák: A Lokalanzeiger jelenti Konstantinápolyból: Török körökben hír szerint elhatározták, hogy tüntetni fognak Krétának Görögország ellen való anneksziója ellen. Mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy Kréta mohamedán lakosságában felkelést támasszanak.

A bojkott.

Lembergől jelentik: Lodzból táviratozzák az itteni lapoknak, hogy Lodzba egy török kereskedőkből álló küldöttség érkezett abból a célból, hogy tekintettel az osztrák és magyar áruknak Törökországban való bojkottálására, Orosz-Lengyel országban kereskedelmi összeköttetéseket keressen az ottani gyárosok és kereskedők között.

Anglia magatartása.

Londonból jelentik: A „Daily Chronicle” az osztrák sajtó egy részének Anglia el-

len intézett kirohanásait visszautasítja és azt mondja, hogy senki sem okozna olyan általános és föltétlen megnyugvást, mint Angliában az a körülmény, ha Ausztria-Magyarország utat és módot találna, hogy a válságot engedékeny politikával megszüntetné.

Konstantinápolyból jelentik: A Turquie állítólag illetékes forrásból úgy értesül, hogy Edvárd király és Alexandra királyné Athénből jövet február hónap második felében idejönnek és itt hét napig tartózkodnak. Két császári herceg, a nagyvezér, valamint a szenátus és kamara elnöke fogják a királyi párt török hajóhadosztályon az Egei-tengeren, a szultán pedig jachtján a Marmara-tengeren üdvözölni. A király ezután Egyiptomba, Jeruzsálembé és Párisba megy. Mig a Tanin konstatálja, hogy az Agence Fourier által Edvárd király konstantinápolyi látogatásáról terjesztett jelentés eddig nincs megerősítve, addig a Jeni Gazetta illetékes helyről arról értesül, hogy Edvárd király itt látogatást tesz és azt a kívánságát nyilvánította, hogy tekintsenek el a fogadásától, miután magánjellegű utazásról van szó. A lap kiemeli a látogatás jelentőségét és azt mondja, hogy az ottomanok természetesen szem előtt fogják tartani a király óhaját, mindennek dacára azonban az egyszerű fogadtatás is olyan lesz, aminőre eddig a világon nem volt példa. A török lapok szerint Mosulban a rend ismét helyreállt. A zavargás okozóit szigorúan el fogják ítélni. Diarbekirből két zászlóalj és három század és egy hegyi üteg indult el Mosulba.

Szerb aknamunka.

Üszküből jelentik: Balagesics szerb főkonzul nagy tevékenységet fejt ki Szerbia balkáni politikája érdekében. A főkonzul a monarkia elleni bojkott élén áll és azon fáradozik, hogy az osztrák és magyar cukor helyett szerb cukrot vigyenek be Törökországba. A főkonzul a novibazári szandzsákban bandákat készült alakítani, hogy azok Bosznia ellen menjenek.

A ROMÁNOK

Országos gyűlése.

Meftianu metropolita az akció ellen.

— Az Aradi Főzslöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

A román nemzeti párt a Budapesten december első napjaiban tartott országos értekezletén tudvalevően kimondotta, hogy a nagy román nemzeti konferencia összehívása céljából tizenkét tagból álló bizottságot küld ki. A szervező bizottság azóta érintkezésbe lépett a vidéki korifeusokkal, s a konferencia összehívását előkészítő munkálatok foganatba vételére serkentette.

A vidéki vezetők idevonatkozó véleményeit most szedik össze és a január 24-én ismét Budapesten tartandó pártértekezleten a szervező bizottság jelentést fog tenni az elért eredményekről.

A konferencia megtartásának a lehetősége különben némileg kétségessé vált az utóbbi időben, Meftianu János nagyszobeni érsek-metropolitának és környezetének ellenző magatartása miatt. A választói reform kérdése valóságos mandátum-kérdés lévén a román képviselőkre nézve, — az e kérdésben tanúsított magatartásuktól függ egész jövőendő politikai szereplésük. Ha a konferencia nem lesz megtartható, akkor a román képviselők elvesztik a politikai hitelüket és részükre nem maradna más hátra, mint visszatérni a passzivitásba. Ezt kikerülendő, a legnagyobb erőt fejtik ki a konferencia előkészítése és megtarthatása érdekében, amely így föltétlenül fog is sikerülni.

TANÜGY.

(—) Haladás címen megjelenő tanügyi lap a mai számával kezdi második évfolyamát. Nagyobb közleményeket irtak: Balázs Ferencné, Freud Bernát, Záray Jenő és Deák Sándor. Ezeket egészítik ki meg a változatos és érdekes tanügyi hírek. A lapot Czobor Ottó szerkeszti, Igusz I. és Fia könyvkereskedésében kapható. Előfizetési ára évenként hat korona. Felhívjuk rá a tanítóság figyelmét.

nő az ő különösen finom ösztönével mindig megérzi ezt és ha magát mégis a kételyek gyötrik, bohó kis Hildám, adjon a férfinak alkalmat arra, hogy szóval is elmondhassa azt, amit a szemével már megsugott. A nőnek ehhez ezer és ezer eszköze van és egy szerelmes leánynál mindig kéznél vannak ezek az eszközök. Mondja csak Hilda, mióta ismeri azt az urat, akinek kék nyakkendőjéről még leveleiben is megemlékezett?

A leány szólni akart, de belépett az inas. Minden előzetes parancs nélkül felgyújtotta a villanyt és egy illatos csomagot nyújtott át az asszonynak, aki mohón hámozta le róla a selyempapirost és beletemette arcát az üde, illatos fehér rózsák közé. A leány sötét szemei különösen tüzet égetek, nézte az asszonyt, az illatos csipkébe, selyembe burkolt asszonyt, aki olyan volt a fehér rózsákkal, mint a diadalmas szerelem megtestesülése. És sóhajtott...

Az asszony felállt. Finem formás vázába tette a csokrot, azután a leányhoz lépett.

— Látja, ez is néma szerelmi vallomás. A férfi is ezer apró dologgal elárulja — még ha nem is akarja — hogy szereti a nőt. Beszéljen hát részletesen Hilda, így nem tudok a dologhoz szólni Gyakran összejönnek?

— Soha többé, mondá a leány busan.

— Oh, a régi nóta — nevetett az asszony. Vetélytársnő akadt bizonyosan. Fel kell venni a harcot Hilda és mindenekelőtt levetni a szürke ruhát. A hadsereg jólműködő ágyúkkal,

a leány pedig ékes és kacér tolettékkal induljon a harcba. Ez az én külön véleményem. Maga szép leány Hilda: nagyon is szép. De halvány. Hogy viselhet maga szürke ruhát? A rózsaszínt ajánlom. Sötétszemű, halvány archoz ez a szín való. És ne fésülje hátra a haját. Élénk ruba, divatos frizura és győztesen kerül ki a harcból, meglátja. Mondja csak Hilda, milyen a vetélytársnője?

A leány szoborszerű némasággal hallgatta az asszonyt: még gyöngé bolintással sem árulta el, hogy érti vagy épen helyesli szavait. De ez utolsó kérdés fájdalmas törként hatolt szívébe és lelki szemei előtt megjelent az asszony, aki talán épen olyan kecses, finom és illatos, mint ez, aki előtte ül és aki pajkos mosollyal várja feleletét. Nem, nem fogja megmondani, hogy mióta berukkolt, a féltékenység kínzó gondolata gyötri, nem fogja megmondani, hogy — úgy hírik — egy asszony kedvéért aktiváltatja magát.

Pedig, de jó esne, ha valaki vigasztalná, ha valaki azt mondaná: „Nem igaz ebből semmi sem; üres pletyka az egész.”

Hisz ez a szép asszony testvére neki — az előbb említette épen. Hozzá bizalommal lehet, kisírhatná magát kebelén és megkönnyebbülne általa.

Már, már szólni akart, szólni szeretett volna, de az előretörő könnyek meghiusították szándékát. És kimondhatatlanul restelte gyöngeségét.

— Csak maga előtt feledkeztem így meg magamról Anna, mondta azután — mert maga testvérem nekem; de többet nem teszem soha. Nagyon lealázó az, ha egy leány a férfi miatt sir.

— Tudja Hilda, a szerelemnek mi a leg-hatásosabb ellenszere? A szerelem. És kacagott az asszony, semmibe se véve a leány könyeit. Majd gondoskodunk róla! Higyje el Hilda, szerelem egy tizenkilenc éves leány szívében nem verhet olyan gyökeret, hogy onnan kiirthatatlan legyen.

A hófehér angorát nevetve kergette le a divatos mahagóni asztalról.

— Lefelé Mics, lefelé! Felborítod virágaimat. Ki! A fehér rózsákról még nem is beszéltem. Pedig ezek is csak azt bizonyítják, hogy a szerelem rövid életű. Mint maga is tudja Hilda, kimondhatatlanul szerelmes voltam az uramba és látja, ez a virág most örömet szerez, pedig nem tőle való.

Unalmas is lenne egy asszony élete, ha ilyen ártatlan flörtök nem fűszereznék.

Ezt a leányok persze nem értik, de majd azon leszünk, hogy minél előbb megértse maga is. Holnap a fehér rózsák küldője nálunk ebédel. Gyönyörű ember, igazi gavallér. Jelenleg katonai kötelezettségének tesz eleget; eredetileg ugyan másutt kellett volna szolgálnia, de — bizony az okát már nem tudom — ide helyezték. Alig három hete. Itt azután nagyon

Az olaszországi földrengés.

A magyar nagybizottság alakuló ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

A délolaszországi nagy tragédiáról a mai napon jelentősebb tudósítás nem érkezett. Az olasz cenzura jól működik. A táviratok elfogalva s ujabban a nyilvános telefon állomások is szigorú őrizet alatt vannak. Ennek folytán a mentési és segítő akció újabb részleteiről nem tudunk, ehelyett azonban beszámolunk a magyar segítő akcióról, amely a mai napon az országos bizottság megalakulásával megindult; ez a bizottság a legnagyobb eréllyel és buzgalommal karolta fel a messzina és reggioi szerencsétlenek ügyét.

Az országos bizottság megalakulásáról és tevékenységéről, valamint az egyéb eseményekről a következő tudósítást adjuk:

A magyar akció szervezése.

A délolaszországi katasztrófa áldozatainak felsegítésére *Vaszary* Kolos hercegprímás, *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter és *Wekerle* Sándor miniszterelnök védnökségével létesült nagy bizottság kebeléből kiküldött végrehajtó bizottság *Szterényi* József kereskedelmi államtitkár elnöklésével ma tartotta alakuló ülését. A bizottság tagjai közé felkérték: *Desewffy* Arisztid képviselőházi elnökségi tanácsos, *Durazzo* Károly őrgróf olasz követségi titkár, *Hauszmann* Alajos műépítész, *Herczeg* Ferenc az ujságíró egyesület elnöke, *Kornfeld* Zsigmond, *Kunz* József, *Lánczy* Leó főrendiházi tagok, *Márkus* Miksa udvari tanácsos, *Poor* Jakab a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatója, *Rákosi* Jenő az Otthon elnöke, *Shapary* Pál gróf a Park-klub elnöke, *Szatmári* Mór az ujságíró egyesület al-elnöke és *Thék* Endre gyáros.

Szterényi József elnöklő államtitkár az értekezletet meleg hangú beszéddel nyitotta meg és bejelentette a nagybizottság megalakulását, amit a végrehajtó bizott-

megtetszett neki az élet és mint ő mondja — hogy mindig közelemben lehessen — aktiváltatja magát. Ez persze hizeleg nekem, mert — tudja Hilda — hiu minden asszony.

A leány elsápadt és az a két sötét szeme beesett úgy, hogy kísértethez tette hasonlónak. — Szólok majd az uramnak — folytatta az asszony — hogy hívja meg *Balogh* főhadnagyot is. Nagyon fess gyerek és majd kibeszéli a szerelmet a maga fejecskéből.

A leány nem is értette ez utóbbi szavakat. „Aktiváltatja magát” — ez csengett fülébe szüntelenül.

De még most is tétovázott, még most is kételkedett, nem volt előtte még most sem egészen bizonyos a való.

— Milyenek a szemei? — kérdezte fojtott hangon és kezével idegesen intett a fehér rózsák felé.

— A szemei, Hilda? Oh azokról egy kötet regényt lehetne írni — mondta az asszony őszinte lelkesedéssel. — Mélységesek, mint az örvény és sötétek, mint az éjszaka.

A leánynak egy arcizma sem rándult. Merően nézte a fehér angorát, amint a pókhálószerű finom csipkefüggönyt tépázta. Majd hirtelen felállt és átment a másik szobába — csomagolni. Még az este elutazott, mert most már mindenki láthatja, ha sir, csak épen Anna nem:

Bártfai Szabó Aranyos.

ság örömmel vett tudomásul. Egyben bejelentette, hogy a bizottság *Rákosi* Jenőt kérte fel a gyűjtés megindítására szolgáló felhívás elkészítésére, mely kérelemnek *Rákosi* Jenő készséggel tett eleget. Felolvasták a felhívás szövegét, melyet a bizottság általános nagy tetszéssel fogadott és *Rákosi* Jenő ezért köszönetet mondtak. Kimondották, hogy az összes főispánok, alispánok s a városok polgármesterei felhívatnak helyi bizottságok alakítására, melyek a gyűjtést maguk végézik.

Gyűjtés a templomokban.

Shapary Pál gróf indítványára elhatározta a bizottság, felkéri az ország összes püspökeit, hogy január 21-én az ország valamennyi templomaiban gyűjtést rendezzenek az olasz szerencsétlenek javára. Egyben megkerestetik a budapesti izraelita hitközség, hogy ugyanerre a célra, lehetőleg e hó 23-án az ország valamennyi izraelita templomában szervezze az akciót.

Diszelőadás és tea.

Elhatározta továbbá a bizottság, hogy január 25-én nagy diszelőadást rendez az Operában, amelyen a legelőkelőbb hazai és külföldi művészek fognak közreműködni. Január 26-án pedig nagy hangversenyt terveznek a Park Klubban, amelynek rendezésére *Shapary* Pál gróf és *Desewffy* Arisztid kérték fel. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy *Batthyány* Lajosné grófnőt felkéri a város előkelő hölgyeiből álló bizottság alakítására, mely valamely nap délutánján five o'clock tea-t rendezzen a Vigadó összes termeiben.

Színházak és kaszinók az akcióban.

Albizottságot küldtek ki továbbá a színházak körüli akció szervezésére. E bizottság tagjai lettek: *Herczeg* Ferenc, *Márkus* Miksa és *Szatmári* Mór. Megbizattak, hogy tegyenek javaslatot arra vonatkozólag, mi módon lehetne az ország összes színházaiban lehetőleg egy- és ugyanazon napon előadást rendezni a szicíliaiak javára.

Kunz József indítványára elhatározta a bizottság, hogy az ország valamennyi kaszinóját és társas egyletét felkéri, hogy hatáskörében megfelelő segítő-mozgalmat indítson.

A gyűjtés.

Végül a bizottság megállapodott abban, hogy a nagybizottság összes tagjainak, valamint a helyi bizottságoknak is megfelelő számú gyűjtőívet bocsát rendelkezésre és köszönettel vette tudomásul, hogy a pénz gyűjtésére és kezelésére díjtalanul vállalkozott öt nagy budapesti pénzintézet.

A bizottság felhívja közönség figyelmét, hogy az egész akció központja a kereskedelmi minisztérium, ahol külön iroda van e célra szervezve *Tormay* Géza miniszteri segédtitkár vezetése alatt.

Elhatározta továbbá a bizottság, hogy felkéri az összes testületeket, hatóságokat, egyesületeket, amelyek az adományok gyűjtését vállalják, hogy ne külön-külön küldjék el az egybegyűlendő összegeket, hanem azokat az akció egységessége céljából bocsássák a nagy bizottság rendelkezésére.

Az ülés *Durazzo* Károly őrgróf beszédével ért véget, aki halás szavakkal mondott köszönetet kormánya nevében a segítő magyar kézért.

Japán is megmozdult.

Tokió-ból jelentik: *Komura* báró miniszterelnök elnöklésével ma tartotta ülését a japán segítő-bizottság, mely eddig kétszáz ezer koronát gyűjtött össze az olaszországi szerencsétleneknek.

Newyorki halott.

Newyork-ból jelentik: *Newyork* állam volt kormányzója, *Higgins* és neje fiával együtt a földrengés idején nagyobb utazást tettek Délolaszországba. Azóta semmi hír nincs róluk. Erős alapja van azon föltevésnek, hogy *Higgins* és családja szintén a földrengés áldozatai lettek.

Öngyilkos urileány.

Házasság elől a halálba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Nagyszalonta biharmegyei község társadalmát egy véres, megdöbbentő tragédia tartja izgatottságban. A tragédia hőse Nagyszalonta egyik előkelő, köztiszteletben álló uri családjának leánygyermeké. Szeretett forró, rajongó, mámoros szerelemmel és azé, akit szeretett, nem lehetett. Es most, amikor férjhez akarták adni egy előtte közönyös, idegen emberhez, — házasság helyett a halált választotta. Most már természetesen minden késő. Azok, akik nem ismerve ennek a szerencsétlen, viruló, szép leánynak erős egyéniségét, családi parancsokkal akartak sorsa felett intézkedni, — most már csak koporsóját állhatják körül vérző szívvel, sötét fájdalommal.

Az öngyilkos fiatal leány *Csáhy* Esztiike, *Csáhy* Ernő nagyszalontai tekintélyes földbirtokos leánya. A tizenhét éves, fiatal leány Nagyszalonta egyik leányszépsége volt. Bolondult utána az aranyifjuság és bálakban, mulatságokban a hódolók, a titkos szerelmesek egész serege vette körül.

Esztiike természetesen — ez a sorsa minden fiatal leánynak — hamarosan beléesett a szerelembe. A Magyar Aszfalt Részvénytársaság most borítja be aszfalttal a község utcáit. A társaság egyik fiatal, gyulai származású munkafelügyelője volt Esztiike ideálja. Titokban találkoztak, titokban szövődött Esztiike halállal megpecsételt, bánatos szerelme.

Alig tudott róla valaki. A család legkevesebbet. De Esztiikének hamarosan színt kellett vallania. A család ugyanis férjhez akarta adni. Találtak is férjet számára egy környékbeli alatorvos személyében. Esztiikének azonban, bár hogy is erőltették a dolgot, nem tetszett a fiatal ember. Meg is mondta szüleinek, hogy ő csak akkor megy férjhez, ha az ő ideálja, a munkafelügyelő lehet a férje. — Ettől a vallomástól kezdve pokol volt Esztiike élete. Szerelmét fiatalos, gyerekes bolondságnak tekintették. Hozzátartozói — érthető szülei aggodalomból — minden áron ki akarták a fejéből verni. A család tudomására adta, hogy a munkafelügyelővel való házasságba sohasem egyezik bele. Az a fiatal ember nem neki való.

Napról-napra megújultak a család és Esztiike között a legviharosabb jelenetek. Ilyesformán Esztiike egy szép napon arra a gondolatra jutott, hogy nem érdemes élni és azért a fiatal emberért, akit szeret, akihez elkeseredett, igaz szerelemmel vonzódott, érdemes meghalni.

Igy gondolta el ezt Esztiike és szomorú szándékát végre is hajtotta. Tegnap délután bezárkózott szobájába és apja revolverével agyonlőtte magát. Lefeküdt a diványra és szájába lőtt. Balkezeiben egy rózsaszálat tartott még ak-

kor is, amikor már ujjai megmeredtek, elhidegülték. A lövés jól talált. Beléfuródott koponyájába és majdnem teljesen szétroncsolta. Vére patakban ömlött és egész elborította a szoba szőnyegét. Amikor a család rettenetes jajveszékkel rohant a szobába — Esztike már halott volt.

A pápa mint alperes.

Meszlényi Antal örökségi pöre. — A kereset szövege.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9

Megemlékeztünk már arról az érdekes pörö, amely a négy évvel ezelőtt elhunyt szatmári püspöknek, Meszlényi Gyulának hagyatéka körül támadt. A püspök végrendeletét megtámadta unoköccse, Meszlényi Antal volt aradi ügyész, jelenleg berosszászi törvényszéki bíró. Az alperesek között van X. Pius pápa is, mert reá is hagyott bizonyos összeget a szatmári püspök, aki végrendeletéből csaknem egészen kizárta rokonait.

E miatt indított pört Meszlényi Antal, akinek érdekes keresetét most módunkban van teljes szövegében közölni.

A kereset hiteles szövege itt olvasható:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Néhai Meszlényi Gyula, volt szatmári lakos hagyatéki ügyében a szatmári kir. járásbíró-ság 1905. Ö. 107. sz. végzésével perreutasítván, keresetemet

a következőkben terjesztem elő:

(Súlyos vádak.)

I.

Meszlényi Gyula volt szatmári róm. kath. püspök 1905. március 14-én végrendelet hátrahagyásával elhalálozott; végrendelete sem a magánjog általános elvein alapuló anyagi kellekeknek, sem az 1876. XVI. t.-cikkben előírt alaki kellekeknek még nem felel.

Anyagi okból érvénytelen a végrendelet, mert Meszlényi Gyula a végrendelet idején, 1903-ban, 71 éves korában, „végrendeletképesseggel” nem bírt: agykori elmeegyeségben (dementia senilis) szenvedett, akaratának szabad elhatározási képessége hiányzott; e szomorú állapotában vak eszközévé lett egy pénzsóvár ember akaratának, a ki lelkiállagának elborult állapotát és súlyos cukorbetegsége (diabetes mellitus) okozta testi enerváltságát saját önző anyagi céljaira használta ki úgy, hogy a végrendelet ennek s nem Meszlényi Gyulának akaratát fejezi ki.

Alaki okból pedig érvénytelen a végrendelet, mert Meszlényi Gyula a végrendelet idején a cukorbetegsége folytán fellépett érhártyagyulladás (retinitis) és látóideg sorvadás (atrophia nervi optici) következtében olvasni és írni nem tudott. És jóllehet az 1876. XVI. t.-c. 6 §-a imperative előírja, hogy a mennyiben a végrendelet olvasni és írni nem tud, a tanuknak a végrendelet tartalmát ismerniök kell s azok egyikének azt a többi tanu és a végrendelet előtt egész terjedelmében fel kell olvasnia s hogy ez megtörtént, magán a végrendeleten a tanuk által bizonyítandó: a végrendelet tanuk a végrendelet tartalmát nem ismerték, a végrendelet a tanuk egyike által a többi tanu és a végrendelet előtt felolvasva nem lett, a felolvasás megtörténte a végrendeleten ekkép igen természetesen igazolható nem volt.

Meszlényi Gyula aláírta ugyan a végrendeletet, de hogyan?

Kezét, melyben a tollat tartotta, ráhelyezték a végrendeletre s ő találmra odairta a nevét. Legalább ő azt hitte, hogy a nevét írta alá!

Pedig nem a nevét írta!

Mert hiszen őt „Meszlényinek” hívták és mégis „Meszenyit” írt, „Gyulának” hívták és mégis „Gyuk”-ot írt.

Laikus által észrevehető az a tapogatózás, mit Meszlényi Gyula a végrendelet aláírásakor tanusított.

Ez az ő ugynevezett „aláírása,” az „írni-tudás” fogalmát ki nem meríti: nem felel meg a hivatkozott törvény 6. §-ában előírt „írni-tudás” követelményének.

A végrendelet tehát, mint írásbeli végrendelet a törvényes kellekeket nélkülözi.

De mint szóbeli végrendelet sem bír joghatállyal, mert a törvény 19. §-ának rendelkezéseihez képest Meszlényi Gyula előszóval ki nem jelentette, hogy végrendeletét szóbeli végrendeletnek kívánja tekinteni és továbbá, mert Meszlényi Gyula a végrendelet idején számítottva 3 hónapon belül nem halálozott el.

Érvénytelen a végrendelet még azért is, mert a végrendelet tanuk nem együttesen voltak jelen annak aláírásánál.

Végül a végrendeletnek 6-ik pontja egy jogi képtelenség.

(Ami képtelenség.)

E pontban ugyanis a végrendelet egy negatív és egy pozitív intézkedést tartalmaz. Kijelenti, hogy az ezen pontban megjelölt vagyontárgyakról ezen végrendelettel intézkedni nem kíván és hogy ezen vagyontárgyakról még ezen végrendelet megtétele előtt már intézkedett s hogy ezen korábbi intézkedések végrehajtásával irodaigazgatóját bizza meg.

Ezen korábbi intézkedés csak „végrendelet” vagy „halálesetre szóló ajándékozás” lehet, mert hiszen ezeket a vagyontárgyakat életében el nem idegenítette, mert ha elidegenítette volna, ez esetben végrehajtó kirendelésének értelme nem volna, de különösen élők közötti ügylet esetén semmi célja sem volna annak, hogy a kirendelt végrehajtó számadási viszonya az általános örökös, az egyházmegyével szemben végrendeletileg szabályoztassék.

Mínt hogy azonban más „végrendelet” vagy „halálesetre szóló ajándékozás” a jelen per tárgyát képező végrendeleten kívül Meszlényi Gyula után nem maradt: a végrendeletnek ezen része jogi tarthatatlanságánál fogva — semmis.

(A püspök rokonsága.)

II.

Meszlényi Gyula örökhagyó, fia volt Meszlényi Károly velencei (Fehérmegye) lakosnak. Néhai Meszlényi Károlynak első házasságából 3 fia született: László (édes atyám), Gyula (örökhagyó), Miklós; második házasságából 5 gyermeke volt: Károly, József, Lajos, István, Mariska.

Édes testvérei közül nincs életben László, kinek 2 fia volt: Béla és én. Béla szintén elhalt. Utána 3 gyermek maradt: a lemenők hátrahagyása nélkül elhalt: Antonia, az életben levő Meszlényi Anna, férjezett Kovács Gyulané és kk. Meszlényi László. Féltestvérei közül elhalt: Károly, Lajos, Mariska és József, utóbbi ugyan az örökhagyó halála után, de lemenők és végrendelet hátrahagyása nélkül.

(A megváltott végrendeletkezési jog.)

III.

Végrendelet nemléte, illetve annak félre-tétele esetén, örökösödésre hivatvák: az egy-

ház, a kincstár és a legközelebbi törvényes rokonok, egyenlő arányban. Mínt hogy azonban Meszlényi Gyula a szabad végrendeletkezési jogot a kincstártól 120 ezer koronáért megváltotta, ekkép a kincstárt öröklési jog meg nem illeti: az örökség fele az egyházat, fele a legközelebbi vérrokonokat illeti.

(A pápa és a többi alperesek.)

Ezeknek előterjesztése után az iránt esedezem, hogy jelen rendes keresetem perfelvételére határnapot kitűzni, arra alperesekként:

1. Boromisza Tibor dr. megyei püspököt (Szatmár) a szatmári egyházmegye, mint általános örökös és a szatmári róm. kath. elemi iskola, zalváriai tempom, s Hám János alapi vágy, az egyházmegyei elaggott papok nyugdíjintézete, a püspöki szegényintézeti alap az egyházmegyei papok által végzendő misse alapítvány, a papnöveldei magánalap az újonnan kinevezendő lelkészek segélyezésére szolgáló Némethy féle alapítvány, — hagyományosok képviselőiben; 2. Pemp Antal karonokot (Szatmár) úgy is, mint a szatmári írgalmas nővérek priorját; 3. Szabó N. rbert nasyprepostot (Szatmár) mint a szatmári székesegyházi alap, a káptalan tagjai által végzendő missealapítvány képviselőjét; 4. Vaszary Kolos hercegprímast (Esztergom) mint a bécel páz maneum és az esztergomi papnövelői intézetben fenálló Szent Imréről nevezett irodalmi iskolának képviselőjét; 5. X. Pius pápát; 6. A komáromi r. kath. piébános, mint a komáromi szent Andras templom és róm. kat. iskola, továbbá szent Erzsébet egyet képviselőjét; 7. Szaró Istvan püspöki irodaigazgatót (Szatmár); 8. Hammerstein Ferenc sekrestyét (Szatmár); 9. Frank Péter borbélyt (Kis-Úsz Torontalm); 10. Meszlényi Miklóst (Besztercebánya); 11. Meszlényi Géza mernököt (Besztercebánya); 12. Meszlényi Istvan földbirtokost úgy is, mint kk. Béla fia gyámját (Velence Fehérm); 13. Meszlényi Istvan gazdatisztot (Velence); 14. Meszlényi Gusztáv csecei lakos (Fehér megye); 15. Meszlényi Amaliát (Velence); 16. Meszlényi Etelkát (Velence); 17. Meszlényi Albertot (Kis-Oroszi, Torontalmegye); 18. Meszlényi Rózát (Velence); 19. Özv. Németh Ignácet (Pécs); 20. Németh János (Szombathely); 21. Özv. Rouwald Józsefnét mint kiskori Mici lanya t. és t. gyámját; 22. Németh Györgynét (Pécs); 23. Szabó Ernót (Bucsu) mint kk. gyermeke Szabó Kata gyámját; 24. Amrozovits Lajos főispánt (Zombor); 25. Meszlényi Pált (Velence); úgy is, mint kkoru gyermekei: Gabriella, Pál és Julia gyámját; 26. Meszlényi Benedé (Velence) mint kkoru Mária, Iván, Gergely gyámját; 27. Meszlényi Lászlót (Velence); 28. Vetzol Györgynét (Velence); 29. Vetzol Ernó (Velence); 30. Meszlényi Mór (Budapest I. ker. Var rendőrség épülete) mint kk. Aranka nevű gyermeke gyámját; 31. Özv. Meszlényi Józsefné Mészöly Zsófiát (Budapest, Arena ut 14); 32. Meszlényi Ferencet (Budapest, Arena ut 14); 33. Fiaztzer Emil aidozart (Pécs); 34. Bori Baogh Sándort, mint kk. Sandor nevű gyermeke gyámját (Debrecen); 35. Özv. Meszlényi Bélané, újból férjezett Biczák Ferencet (Torontal Torda), mint kk. Meszlényi László t. és t. gyámját; 36. Meszlényi Anna ferj Kovács Gyulanét (Torontal Torda); 37. az ismeretlen örökösök részére kinevezendő ügygondnokot megidézni s a ki-felmondókhoz képest, esetleg a prta. 111. §-a alapján Meszlényi Gyula végrendeletét érvénytelennek kimondani s ennek folyamanyaként a néhai Meszlényi Gyula tisztá hagyatékaként már eddig a szatmári adóhivatalba befolyt 612.757 kor. 20 fillért s a még ezután ugyancsak tisztá hagyatékaként befolyó 300.000 koronát, összesen 912.757 kor. 20 fillért ^{12/24} ed részben: a szatmári róm. kath. egyházmegyének, ^{4/24} ed részben: Meszlényi Miklós besztercebányai, ^{4/24} ed részben: Meszlényi Istvan földbirtokos, velencei lakosnak, ^{2/24} ed részben: nekem, ^{1/24} ed részben kkoru Meszlényi László nagybecskereki lakosnak, ^{1/24} ed részben: Meszlényi

Anna férjezett Kovács Gyuláné Torontáltordai la kosnak bíróság átadni méltóztassék.

(A nagy pör költségei.)

Felszámítandó perbeli költségeimben kérem a szatmári egyházmegyét, mint általános örököszt elmarasztalni; ellenben a többi alperest, kiket a bírói gyakorlat értelmében kellett perbe vonnom, csak azon esetben kérem költségeimben elmarasztalni, ha keresetem ellen azért, hogy nekem fölszemes kiadásokat okozzanak, védekezniük. Mert az 1868. LIV. tc. 112. §. értelmében a nem védekező alperesek annak a védelméhez csatlakozóknak tekintetnek, akinek védelme rájuk nézve a legkedvezőbb; nekik tehát védekezniük nem kell.

Tisztelettel jelzem még, hogy a végrendelet másolatát azért nem csatolom — az I. sz. példány és az ügygondnok részére kézbesítendő példányon kívül — a kereseti példányokhoz, mert a szatmári kir. járásbírósnak annak idején a végrendeletet az összes érdekelteknek kézbesítette. Az eredeti végrendeletet pedig kérem a szatmári kir. járásbírósnak 1905. Ö. 107. sz. irataival együtt hivatalból beszerezni.

BÁLI KÖLTSÉGVETÉS.

Ma este volt a második és harmadik nagy mulatás Aradon az idei farsangban. Ezzel szótán megnyílt hivatalosan a farsangi mulatások sorrendje.

A hat hét alatt lesz minden: kis bál, nagy bál, jótékonycélú bál, „koszorúcska”, kabaret-előadással fűszerezett fűzérkék, stb. stb. A név más és más; a cél és az eredmény azonban egy. A cél: hogy a bál mielőlt fényesebb legyen, de fájdalom, ez nem mindig sikerül. Különösen áll ez a humánus bálcára. A jövedelem nagy, nagyobb legnagyobb részét elnyeli a — *költség*. Ad normam: ettünk, ittunk: — száz forint; jöttünk-mentünk: — száz forint; tettünk-vettünk — száz forint; összesen: négyszáz forint. A becsület és tisztesség kedvéért a deficitben tuberkuló rendezőség ad össze filléreket és a tízezer korona jövedelemből jut — ötven korona a hirdett humánus célra. A többi? — Elment a paradóra, kocsiszámlára, rendezői kiadásokra, hordásra s az a jószágos atya ur isten tudja mire.

Ne igen; meg a táncrendre. Igen, a táncrend. Ez a fő. Az összes rendezői agyak heteken át forrnak, kavaregnak, az elpattanásig feszülnek hogy a táncrenden szép, ügyes, ötletes, meglepő, művészi legyen. Mibe kerül, az mellékes. A bálrendezői fantáziák szótán mesés dolgokat produkálnak, a táncrend: villanyos kocsit (mozgó kerekkel! kulcsra járó sítókkal!), szélmalom, szalvéta-nyomás (gazi csavarokkal!), céplő-gép, motoros-c-olnak (igazi motorokkal!), ágyut, lafakkal és töltényekkel stb. stb. — A táncrend a szög vasból, a díszek rézből, bőrből vannak, — úgy mint az eredeti. A hölgyek gyönyörködve akasztják a nyakukba a félikilogrammos táncrendet és ez igen kedves látvány, amelynek csak az kedvesebb, hogy különösen a keringő alatt a közelemben lévő táncosok mellett, hátán kopog a villanyos kocsi (igazi acélból van ám!) vagy a szalvéta-nyomás (bizony isten igazi részből van!)

Átokkal ne sujtassunk minket a táncrendek szenvedélyes gyűjtői, de tudja az ég, mi méris azt a véleményt merjük megkockáztatni, hogy szótán méltányosabb volna, ha a táncrend valamiképp olcsóbb, szolidabb, de a jövedelem nagyobb; ha a költség száma kisebb, — de a jótékonycélra több jut. Valami olyasmit is hallottunk, hogy régebben, mikor a táncrend csak egyszerű karton volt, — a bálak kintinben sikerültek. És hallottunk leve: dula illatu történetekről, hogy valaki egy ilyen táncrendet, mert az-n valakinek a neve rajta volt, sokáig, na-

gyon sokáig érzött, pedig nem volt igazi szalvéta-nyomás, nem volt drága rézveretű, csak szorény, igénytelen kartonlap . . .

AZ ARADI KOZLONY NAGY KÉPES NAPTÁRA.

Ismerteti: Kara Győző.

Elkészve bár, de csak megjött s ma-holnap az Aradi Közlöny minden előfizetőjének birtokában lesz a Nagy Képes Naptár immár tizenegyedik évfolyama. Ez a naptár valóságos szükséglet tárgyává lett Arad intelligenciájának és gazdag, változatos tartalma nélkülözhetlenné teszi a város közhivatalaiban és magánházaiban egyaránt.

Tíz éve, hogy e lap olvasóközönségének én mutatom be a Képes Naptárt s tíz év óta mindenkor csak az elismerés és dicséret szavaival adózhattam a Naptár szerkesztőinek. Dic éret és elismerés illeti a tizenegyedik évfolyam szerkesztőit is, akik szakavatott rátermettséggel szerkesztették meg e 432 oldalra terjedő hatalmas kötetet.

A Naptár beosztása miben sem tér el az előbbi évfolyamokéitól s ez csak előnyére szolgál, mert nem okoz zavart már-már megszokott használásában és kezelésében. A címtár I. része tökéletes és kimerítő képét adja Arad város kulturális állapotának. Nincs intézmény e város területén, melyről ez a naptár kellő és alapos felvilágosítást nem nyújtana és a sok ezer név valóságos tömkelegében mégis a legnagyobb könnyűséggel tudunk eligazodni.

A szépirodalmi rész prózában és versformában nemcsak hogy a legszebb változatosságot tünteti fel, hanem tartalom dolgában is annyi értékes olvasmányt nyújt, hogy e tekintetben is bátran felveheti e naptár a versenyt a legelterjedtebb s legismertebb országos naptárakkal. A Közlöny Naptárának régi irógárdája mellett új nevekkal is találkozunk az idei évfolyamban s köztük nem egy országos híri írói névvel. A szöveg közé nyomtatott közel 70 *darab kép* legnagyobb része helyi érdekűek és vonatkozásuk s úgy a szerkesztők, mint az olvasóközönség szempontjából ez a helyes, mert végeredményében e naptár elsősorban Aradváros és Aradvármegye közönségének van szánva.

És hogy a vármegye közönsége is hasznát vehesse, arról gondoskodik a címtár II. része, melyben Arad város kereskedőinek és iparosainak teljes felsorolása után a vármegye, sőt a négy szomszédos vármegye közigazgatási, politikai, társadalmi és közgazdasági állapota és élete van feltüntetve. A címtár e II. része a beosztás ügyes helyessége és a tökéletesség szempontjából méltán sorakozik az I. rész mellé s a két rész együttesen a jelen állapotának hű képét feltüntetvén, értéket biztosít a Naptárnak a jövőre is, mert feljegyzései, melyek ma talán csak utbaigazítás-számba mennek, egykor nagyon is felhasználható politikai, gazdasági és kulturtörténelmi adatokul fognak szolgálni.

A naptár külső kiállítása a Részvénytársaság nyomdájának izlését és lelkiismeretességét dicséri.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub január 17-én, jövő vasárnap délelőtti fel 12 órakor a Millennium kistermében alapszabálymódosító rendkívül közgyűlést tart.

Sztrájk az Operában.

Nem énekel a kar.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

A budapesti Operaház színpadának ma este ugyancsak szokatlan képe volt. *Carmen* adták, de karszemélyzet nélkül. A kar ugyanis ma este *kimondta a sztrájkot*. Előbb a férfienekesek szüntették be a működést, később pedig csatlakoztak hozzájuk a női karénekesek is.

Az érdekes sztrájkról, melynek közvetlen oka az elmaradt drágasági pótlék volt, itt következik fővárosi tudósítónk jelentése:

A sérelmek.

A karszemélyzet állandóan erősen kihasználta, de alig méltányolt fontos szerve az Operaháznak. Reggeltől késő délutánig a próbatermekben vannak, az egyes operák karénekeseinek szólamiit itt tanulják be; nehéz munka, amiről csak annak lehet fogalma, aki látja fáradozásukat. És ezért legjobb esetben 3000 korona az évi fizetség. Eddig úgy volt, hogy minden esztendő első napja hozott számukra csekély fizetésjavítást, de mindenesetre drágasági pótlékot. Most is kaptak javítást, de csak a magánénekesek, a zenészek egy része és a munkásszemélyzet. A karszemélyzetet ez a mellőzés végleg elkésztette, mire tegnap este valamennyien, számszerint negyvenhatan összegyülekeztek és a következő nyilatkozatot írták meg, amit nevük aláírásával láttak el:

Nyilatkozat. Alullrottak saját elhatározásunkból, minden kényszer vagy befolyás nélkül ünnepélyes fogadalmat tesszünk, hogy a m. kir. Operaház igazgatósága által részünkre ígért és még nem folyósított drágasági pótlékot minden lehető eszköz segítségével követelni fogjuk, úgy az elmúlt 1908. évre, mint a jelen 1909. folyó évre.

Fogadjuk, hogy ezen küzdelmünkben hiven egymás mellett kitartunk s a többség határozatát támogatjuk.

Amennyiben e mozgalomból kifolyólag bárkinek is bánódása történne, erette a mai naptól számított öt éven belül ugy erkölcsi, mint anyagi közösséget és felelősséget vállalunk. Mindezek betartására lekötjük férfiúi becsületeszavunkat és e nyilatkozat hitelesítésére sajátkezü aláírásunkat.

Budapest, 1909 január 6-án. (Itt következik negyvenhat aláírás.)

Kimondták a sztrájkot.

Követelésüket *Kocsis Gyula, Gyárfás Bernát, Csillag Emil és Moor Pál* énekesek közvetítették *Mészáros* igazgató elé. Mészáros a beadványt elvitte *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszterhez és kérte őt, hogy a kar kérését legalább részben teljesítse. A miniszteri döntés azonban nem volt kedvező a karszemélyzetre, mire azok *elhatározták a sztrájk kimondását*.

A sztrájkot a karszemélyzet, melyhez ekkor már a női kar is csatlakozott, a délutáni ülésen mondta ki. A karénekesek az Andrássy-uti Trenk féle helyiségben gyűltek össze és kimondták a sztrájkot, amely már ma este kezdetét vette. A mai „Carmen”-előadás ezért karének nélkül, meglehetősen kinosan folyt le. A felvonás

elején megjelent *Alszeghy* Kálmán főrendező a lámpák előtt és kérte a közönséget, hogy a váratlan esemény miatt legyen elnézéssel az előadás iránt. A darabot sok kihagyással adták.

Operaelőadás — kar nélkül.

Éjjel jelenti fővárosi tudósítónk:

Mikor az előadás előtt *Alszeghy* a sztrájkot a közönségnek bejelentette, a nézőtérén egy elegáns ur felkiáltott:

— *Igazuk van!*

Az incidens élénk mozgalmat keltett. Az előadás különben meglehetősen derült jelenetek között folyt le. Már az első jelenetnél nagy derűtséget keltett, hogy a híres *Torrero*-dalt *egy ember* énekelte a kar helyett. A darab azon részén, ahol csak a kar énekel, teljesen elmaradtak, ahol pedig a karnak segédkezni kell, ott egy ember énekelte. A holnap estére hirdetett *Rigoletto* előadása elmarad, helyette *Jancsi és Juliska* című balett kerül színiére.

Ma este értekezletet tartott az Operaház zenekara is. Kimondották, hogy *szolidárisak lesznek a karral* és ha 15 ig a kar követelését nem teljesítik, *szintén sztrájkba lépnek*.

Holnap a sztrájkolók értekezletet tartanak.

IGAZGATÓVÁLTOZÁS

az aradi gőztégla- és cserép-gyárban.

Ujtások két részvénytársaságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Arad két gyárában történt jelentősebb változásról van módunkban beszámolni. Az egyik — s ez a nagyobb jelentőségű — az, amely az Aradi Első Gőztégla-, Cserép és Agyagáru Gyár Részvénytársaság vezetésében beállott, aminek következtében nagyobb reformokra van kilátás. A másik vállalat ahol változás történt, a vendéglősök szikvizgyára.

Az ezeknél történt ujtásokról ezt a tudósítást közöljük:

Wagner József, az aradi téglagyár vezérigazgatója és főrészvényese néhány hét előtt arra kérte az igazgatóságot, hogy fogadja el lemondását, mert neki más elfoglaltsága van. Az igazgatóság tegnap tartott ülésén tárgyalta ezt és el fogadta *Wagner* lemondását, egyben pedig utódjául *Jónás* Sándor balassagyarmati volt téglagyárost választották meg, akiben elég garanciát láttak a gyár működésének föllendítésére. Az új vezérigazgató a jövő hónap első napjaiban elfoglalja állását. *Wagner* azért továbbra is az igazgatóság tagja lesz.

Az igazgatóságban egyúttal az a terv is fölmerült, hogy a gyár élénkebb üzletmenetének elősegítése céljából föl kellene emelni az alaptőkét és a részvények számát szaporítani volna helyes.

E célból tárgyalásokat kezdtek több aradi építőiparossal; a tanácskozásoknak az volna a célja, hogy a régi részvények egy részét és az új részvényeket aradi építőiparosok vennék át, akik az igazgatóságba is bejutnának megfelelő számmal. E terv keresztülvitele érdekében több budapesti pénzintézettel is megkezdtek tárgyalást; ezek a fővárosi bankok részt vennének a gyár reorganizálásának munkájában.

Itt említjük meg, hogy a Vendéglősök Szikvizgyára R. t. is felemeli a részvénytőkéjét oly módon, hogy a tartalékalapot a részvénytőkéhez csatolja. Ennek következtében a régi egy részvény helyett két részvényt kapnak a részvényesek. A gyár most különben is kibővül, mert a szifonfejgyár egyesül ezzel a vállalattal.

MULATSÁGOK.

A tanítóbal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Hagyományos napon, február hó elsején rendezik az aradi tanítóbal mulatságát: a tanító bálát. Sok kellemes emlék fűződik e naphoz, mert a tanítóbal igen sok tekintetben különbözik más mulatságoktól. Itt az ember nemcsak mulatságon vesz részt, hanem maga is jól érzi magát, kellemesen szórakozik, a fesztelenség s jókedv ezen est hangulata.

A tanítóbal jótékonycélu mulatság, amelynek eddig még mindig jelentékeny jövedelméből több előregedett tanítót, tanító özvegyeket és árvákat segítyeznek.

A tanítóbal az idei mulatság rendezését is kipróbált kezekbe helyezi el. A gondoskodás a közönség kényelméről is nagy és körültekintő. A mulatságot az idén is hangverseny előzi meg, amelynek rendezése, a résztvevő szereplők zenei kvalitása a legmagasabb igényeknek is megfelel.

A bál est kedves és vonzó mulatsága, a tombola sem marad el. Itt sok ujtás és meglepetés lesz. A tárgyak ez évben is a közönség adakozásából kerülnek ki. Sok értékes dolog lesz közöttük.

Az aradi iskolák tanítóbalja kérelemmel fordul a közönséghez. A február hó elsején tartandó mulatság tombolájához alkalmas tárgyak ajándékozását kéri. Az ajándéktárgyat legcélszerűbb bármelyik népiskola tanítójához küldeni a cél megjelölésével.

A tanítóbal rendezősege.

(=) **Gyermekelőadás Nagyhalma gyán.** A nagyhalma gyári iskolában *Vajai* József igazgatótanító és *Massart* Ilona tanítónő szépen sikerült gyermekelőadást rendeztek, amely ma folyt le nagy sikerrel. A darab címe: *Bellehemi pásztorok*. Az előadás tiszta jövedelmét szegénytanulók felruházására fordítják. A szereplők között sok román ifjú volt, akik tiszta magyarsággal mondták el szerepüket. A nézők között a románok is szépen firtettek felül úgy, hogy a gyermekek felruházására 100 koronát fordíthattak. A felülfizetőknek ezaton mond köszönetet a buzgó rendezősege.

(=) **Az állami tanítóképző hangversenyére nagy buzgósággal tnyak az előkészületek.** A változatos műsor nagyon kellemes estét lért a résztvevőknek. Különösen az ifúság kiváló hírd és művészi produkciókra képes éneklésre iránt nagy az érdeklődés. Ott találjuk a hangverseny műsorában az intését joles zenésnának *Zoltay* Mátyásnak és nejenek a levét is. A *szavata* köztül a komolynak szocialis vonatkozásu a tárgya, a vigaszvalat pedig egy pompásan megrajzolt jellemképet lesz hivatalva megajvenitve. A közönség kényelmébe való tekintettel ez évben a „Fehér Keresz.” ben rendezik tanítóképzőink január 16-iki mulatságukat s mint az előző években, most is jótékony célra: segély- és utazási alapok javára. Ahány ifjuvat több vehet részt a tanulmányi utakon: annival több népiskolában gyarapszik majd az él: revaló tanítónak érteke. *Ezt a célt előmozdítani igazán közérdekű dolog s Arad város hasznos közönsége az itt nevelkedő tanítónemzedéktől most sem fogja megvonni érdeklődését és támogatását!* A hangverseny este 8 órakor kezdődik. Személyjegyj ára 2 korona, családjegyj 5 koron.

Hiteles intimitások a királyról.

Elmondja: Egy volt mintaxter.

(*Fővárosi munkatársunktól.*) Rendesen úgy vagyunk az uralkodókkal, hogy a királytól nem látni bennük az embert. A spanyol etikett feszes ruhájában megmerevednek a szabadabb mozdulatok és valami természetfölötti légkörbe burkolódnak az a hatalom, amely a népek sorsát intézi. A mi királyunkról is egész sereg hamis legenda szárnyal, amelyek sehogysem illenek az uralkodó emberi tulajdonságaihoz s amiket már most meglehet tisztogatni a hazug hiperbolizálás mázától.

A hetvenkilenc esztendő király ma is éppen olyan hivatalnoki pontosággal intézi el az állam ügyeit, mint akár a legszebb férfikorában. Telen-nyáron egyformán reggel öt órakor kel föl egyszerű tábori vaságyából és nemsokára már ott látni dolgozó szobája asztala mellett. Egyedül végzi a munkát, még pedig minden nap egyforma mértékben. Összesen huszonnégy akta terjesztenek eléje, válogatás nélkül, nagyokat és kicsinyeket, fontosakat és kevésbé jelentőseket. A huszonnégy akta így oszlik meg: 12 polgári és 12 katonai, 6 magyar és 6 osztrák mind a két-két fajtaból. Egy-két évvel ezelőtt még maga olvasott el minden előterjesztést, amelyek előirt nagyságu betűkkel kerültek eléje. Az utóbbi időben azonban meggyöngyült a szeme és az orvos eltiltotta ezt az uralkodónál valóban csodálatos tulbuzgóságot. Azóta kabinetirodai titkárok fölváltva olvassák föl neki az aktákat, de a leghosszabbat is szóról-szóra és elejétől végig, a legdöntőbb állami irattól az utolsó kegyelmi kérvényig. Az ügyekben a Felség maga határoz és ehhez képest kézjeggyével látja el az aktát.

A referálások rendszerint a reggeli órákban folynak le és aztán a király órákhozat egyedül marad. Dolgozik, szünetlenül dolgozik. Ha szüksége van valamire, megnyomja az asztalán levő csengőt és ilyenkor megjelenik a hadsegéd vagy kabinetirodai tisztviselő, akik felváltva teljesítenek szolgálatot.

Egyszer a nyáron Schönbrunnban lázas munkával volt elfoglalva a király. Ott volt nála leánya, *Mária Valéria* főhercegnő is és a főhercegnő gyermekei bent hancuroztak a király dolgozószobájában. Rajongással szereti őket a nagyapjuk. Egyszer csak benyt a hadsegéd s ahogy szokás, megáll haptákban és várja a király parancsait. Az uralkodó nem zavartatja magát, folytatja a munkát, majd nagysokára fölveti a fejét az írásból:

— Was wol'n's denn? (Mit akar?) — kérdezi nyájas kíváncsisággal.

— Majestät hat geantwortet (Felséged csengett) — felelt hajlongva a hadsegéd.

— Ich nicht (Én nem) — felelt most a király nagykomolyan és az egyik gyerekre mutatva folytatta: *Vielleicht er . . . warscheinlich er . . . (Talán ő . . . valószínűleg ő . . .)*

Mikor újra szólt a csengettyű, gondolkozóba esett a hadsegéd, hogy bemenjen-e. Néhány pillanat múlva elébe állt egy kis főhercegnő és bájosan figyelmeztette:

— Tessék bejőnni, a nagypapa hívja.

Esténként jutott csak ideje az uralkodónak szórakozásra. Ilyenkor fogaton jött ki Bécsből több udvari méltóság és a társaság kedélyes hangulatban sokáig együtt maradt a kertben. Ilyenkor a király minden iránt érdeklődött és elsősorban érdekelte az, mi hír a művészvilágban. Más oldalról is elujságotak neki egyet-mást és egy este így szólt egyik vendégéhez:

— Látta már azt a táncosnőt az Operában? Er az valamit?

— Felső — felelt a megszólított — nem láttam.

— Azt mondják, — folytatta a király — hogy bravuros.

Harmadnap újra meginterjuzta a bécsi jövevényt, akinek persze első dolga volt végignézni a táncosnő produkcióját.

— A legjobbat mondhatom róla. Szép, csinos és rendkívül ügyes.

— Magam is megnézném — szolt a király és melancholikusán tette hozzá: *de már öreg vagyok*.

Mikor a horvát báni méltóságban Rauch Pál báró felváltotta Rakodczay Sándort, fölmerült az a terv, hogy az ex-bánuszt kárpótolni kellene.]

— En és a kormány — mondta ekkor féltéken az újdonsült bán az uralkodónak — a hétszemélyes tábla elnöki méltóságát szántuk Rakodczaynak. Ez az állás még diszesebb a báni hivatalnál is.

— Jó, — mondta a király — tegyen előterjesztést.

Négy hét múlva eszébe jutott a Felsőnek, hogy előterjesztés még mindig nem történt és kérdést intézett Rauchhoz; mikor az ismét audienciára jelent meg.

— Rakodczay még gondolkozik, Felső, — mondta a bán.

— Öreg lettem, — felelt az uralkodó mosolyogva — de ilyen emberrel nem találkoztam, aki gondolkozott volna azon, hogy elvállaljon-e egy magasabb hivatalt.

A kereskedők napja.

Nagygyűlés az adóreform ellen Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 9.

Hatalmas erővel mosdult meg az ország kereskedői közvéleménye az iparosággal egyetemben a képviselőház elé beterjesztett adóreformmal szemben. Most, amikor a javaslatokat a képviselőház pénzügyi bizottsága letárgyalja s azok közvetlenül a döntés előtt állanak, a kereskedők és az iparosok megdöbbenve tapasztalták, hogy azok a séreimek, amelyeket a javaslatok első formájukban tartalmaztak, egyáltalán nem maradtak ki, s nem is enyhítettek.

Ezért most újabb tiltakozásra szorakoznak úgy a kereskedők, mint az iparosok. A kereskedők mozgalmában az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület viszi a vezető szerepet, amelynek kerületi rövid idő alatt Temesvárott, Nagyváradon, Szegeden, Debrecenben, Kecskeméten, Lugoson Szegszárdon és más helyeken tartottak gyűléseket, amelyek mind egyikén erőlyesen foglaltak állást az adójavaslatokkal szemben.

Es a főtárgya az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerülete nagygyűlésének, amelyet január 10-én, vasárnap délután három órakor tart meg a város háza dísztermében. Az aradi nagygyűlést egy héttel követi az országos értekezlet, amelyet Budapesten tartanak az adóreform ügyében, amelyet az Omke és az ország legnagyobb kereskedelmi és ipari érdekképviseletel tartanak. Es ügyben a napokban tartották Sándor Pál országgyűlési képviselő elnöklésével az előkészítő gyűlést, amelyen huszonhat testület képviseltette magát.

Az aradi nagygyűlés előreláthatóan jelentős megnyilatkozása lesz Arad és a vidék ke-

reskedőosztályának. Az Omke központja részéről lejönnek a gyűlésre anrak elnöke, maróthi Fürst Bertalan, és főtitkára, Szende P. I. dr. A gyűlésen képviselteti magát az aradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi összes kereskedő-egyesületek, a gyáriparosok szövetségének aradi fiókjá, az aradi ipartestület, az aradi építőiparosok szövetsége és más szaktestületek.

A nagygyűlésen az adóreformon kívül a kereskedelem mai általános helyzetéről lesz szó, amelyről maróthi Fürst Bertalan fog nyilatkozni.

A MAI BÁLÉJ.

A farsang jöttével egymást érik Aradon a pompás mulatságok s ma este kettőben is volt része Arad mulatni szerető publikumának.

Az egyiket a postások rendezték, a másikat a kereskedő ifjak.

A postások bálján, amelyet a Központban rendeztek s amely a hagyományokhoz híven várakozáson felül sikerült, a következőképpen állította össze a rendezőség a megjelent hölgyek névsorát:

Asszonyok: Denhof Sándorné, Dávid Aetelné, D. Szabó Minálné, Martinyk Istvánné, Fritz Zsigmondné, Laentler Aladárné, Mészárosné, Daka Mihályné, Till Feccsné, Erdélyi Gyulané, Bonkóné Schulte Frigyesné, Péczi Lajosné, Rosenberg Hermanné, Bódié, Szilágyi Lászlóné, Sandorné, Fleischer Adolfé, Stauferné, Bruckmann Kalmánné, Eisz Györgyné, Medveczkyiné, Vészine, Hanzi Jánosné, Vasoczyné, Ederer Károlyné, Fridvalszky Dáznóné, Jászok Béláné, Gercsi Kalmánné, Schwieghoffer Györgyné, Kustyan Lajosné, Liebhaber Jánosné, Kállay Jánosné, Bükky Bétáné, Erdélyi Istvánné, Fleisz Vilmosné

Leányok: Meszaros Juliska (M. Berény) Szabó Terike, Pap Laura, Tasi Marivka, Meszaros Margitka, Jurcsó Erzsike, Jurcsó Honza, Fleischer Adel, Gari Rozsika, Tili Karola, Benkó Ella, Bréd Jolánka, Ruzs Erzsike, Zaránd Aranka, Borbéli Margitka, Stauer Emuika, Bruckmann nevérek, Medveczky Etuka, Bartók Katinna, Gyurás Annuska, Vasoczyné Honza, Erbeszkern Jolánka, Fridvalszky Olga, Gimesi Margitka, Schwieghoffer Olga, Kubik Irénke, stb. s b

A kereskedelmi alkalmazottak bálja, amelyet a Fehér Keresztben tartottak meg, szintén pompásan sikerült. A vendégsereg hajnalig kitünően mulatott.

A megjelent hölgyek névsorát így állította össze a bál rendezősége:

Asszonyok: Herman Sámuelné, Herbstein Józsefné, Morvay Morné, Schork Alajosné, özv. Trebits Jakanné, Fock Jozsefné, Krebicz Jozsefné, Decsó Alajosné, Kurma Jozsefné, Schwarz Pálné, Szilágyi Jánosné, Stein Sándorné, Gartner Lipótné, Ulfy Lajosné, Lévy Adófné, Gadé Györgyné, Hrabal Jánosné, Luck Aronné, Jakobovics Jozsefné, Kohn Hermanné, Fried Márkusné, Ullmann Jozsefné, Schwartz Morné, Schifer Dávidné, Zinkman Sándorné, Müller Zsigmondné, özv. Seiber Lajosné, Schrott Lajosné, Purjez Izidorné, Neuman Istvánné, Kaiser Vilmosné, György Ilénné, Beregi Sándorné.

Leányok: Hermau Teréz, Herbstein Rezső, Herbein Szerén, Morvay Paula, Morvay Nuska, Schrok nővérek, Trebits Margitka, Fock Eleonora, Krebicz Katóka, Decsó Margit, Gömörly Juliska, Schwarz Gizli, Szilágyi Bózsika, Stein Juliska, Gartner Boriska, Lévy Rezső, Gadó nővérek, Hrabal Erzsike, Hrabal Katóka, Luck nővérek, Jakobovics Rozsika, Holti Rozsika, Ullmann Terike, Fried Rozsika, Schifer Irén, Zinkmann Vali, Hamreich Tilda, Szabó Margi, Müller Eszti, Smurák Matiska, Schrott Irén és Hajnalka, Neumann Gizike, Kaiser Katica, György Irénke, Schwarz Juliska, Fried Margit és Szerén.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály 151.

Pornografiai előadások

az aradi rendőrségen,

vagy

Nagy III. János mint műtész.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 9.

Ma délután mintha kihalt volna a város házföldszintje. A máshor hangos folyosók, amelyek a bűnügyi, s a többi rendőri osztályokba beült felek szokták néha pofonok kíséretében is veleményüket kicserélni, olyanok voltak, mint a kripták. A lépéseket hangosan verték vissza a falak, s mi csend honolt a rendőri tágakon. Csak az a nagy közönszoba volt zsufolva, mint a méhkas, amelyből a bejelentő, szegényügyi és erkölcsrendészeti hivatal ajtói nyílnak. Négy óra után, az őrváltás idején, ez a tágas helyiség megtelt rendőrtisztviselőkkel és rendőrökkel, akik izgalommal lesték egy nagy esemény elővetelét. Hangos beszéddel töltötték ki a várakozási időt s a hangos beszéd dacára, az egyes hivatalokba igyekvő idegen nem tudhatta meg, miért gyűlt össze Hoffmann Győző rendőrhadnagy szobája előtt az egész közbiztonsági személyzet.

A levegőben ugyanis időközönként elég gyanús szavak röpködtek, amelyek a helyzetet csak érthetlenebbé, ugyszólván titokzatosabbá tették.

— *Erkölcstelenség* — mondta például szemlesütve Kovács Antal rendőrhadnagy Fozab József rendőrtisztnek, akinek lanyos arcát előntötte a pir.

Ilyen röpké szavakból csakugyan nem lehetett volna a nagy rendőrforgalom nyitjára jutni ha csak egyik öregedő kerületi biztos oda nem szól a komájának, aki szintén kerületi biztos, de vagy huszonöt évvel fiatalabb — szólván ekeppen:

— Na most jól jártok ti fiatalok, annyi pikáncos képeslapot akasztottok ki a szobátokba, hogy egy tenyérnyi hely se marad üresen a falon. En marbe is jelentettem a házigazdám kisasszony leányának, hogy holnap eldobozom a szent képeket, mert a gyerek Jézuson — még pendely sincsen.

Es már világos beszéd. Ebből meglehetősen érteni, hogy a rendőrség valami nagy razzára készül és most fogja a főkapitány kiadni az erre vonatkozó utasításokat.

Ez a következtetés csak félig vált be. Tudni illik, hogy a rendőrtiszteket és legénységet Sáriót Domokos főkapitány személyesen oktatná ki, ez alkalommal nem történt meg.

Ez a feladat Hoffmann Győzre, az erkölcsrendészeti osztály vezetőjére hárult, aki a város házában a pikantériákat hivatalból gyűjt és őrzi. Neki kellett az ügyesség megkeresése folytán felvilágosítani a rendőrség személyzetét arról, hogy ezentul a *pornografikák* nagyobb erőlyel üldözendők, nyomozandók és büntetendők. A tisztikarral gyorsan végzett. A rendőrtiszteket előtt egyszerűen felolvasa a főkapitány rendeletét, mely meghagyja az egész személyzetnek, hogy a pornografikus iratok, bárhol találtassanak is, nyomban eldobandók. A tiszt urak összenéztek, néhány peronyi türelmet kértek, szobáikba távoztak. Visszatérve Hoffmann asztalára rakták eddigi olvasmányaikat, amelyeket Hoffmann a nála jelentkező jó utra terő nék számára nyomban e is foglalt.

A tiszték távoztak. Következett a legénység kioktatása.

— Megértették-e a parancsot? — kérdezte az oktató.

— Igenis nem, felelték a rendőrök.

— Hát Nagy III. János nem tudja mi az a pornografia?

— Tudni nem tudom, csak sejtem, felelt kasmiskás mosolylyal Nagy III. János.

— Hát mit sejt?

— Azt sejtem, hogy például a *Selymes Péter* az *fonograf*.

— Mit beszél kend?

— Azt, hogy az fonográf. Mert már vagy kétszer átközött a szemérembe. En állítottam elő a legutóbb is, mikor borkosztigben motogatta magát a Baross parkban a fehér népek.

— Ha ilyen ostoba, miért nem halgat, rivált rá a türelmet vezető rendőrhadaagy. Először is tanulja meg, hogy a pornográfia nem ember, hanem olyan olvasni való, ami pikáns, vagy ordi-naré . . . . .

(— Akkor hanna tudjam, — dörmög Nagy III. János, — nem vagyok én pap.)

— ...masodszor pedig olyan képes ábrázolat, amelyen mestelen nők, vagy férfiak láthatók. Most már megértette?

— Még, jelentem alásan.

Ezzel be is fejeződött az előadás.

Egy óra mulva kopognak Hoffmann Győző aj-taján s azon peckesen lép be Nagy III. János, egy hatalmas képet cipelve.

— No mi az kérdezi a hadnagy?

— Jelentem alásan fonográfot hoztam. A Riedt tekintetes felügyelő ur küldött haza a laká-sára, hogy hozzam el a lakásáról ezt a könyvet itt ni. Az áll rajta, hogy *Budapest éjjel*. Ott láttam a falon ezt a képes ábrázolatot s a kapott parancs feletán lefoglaltam. Pedig a nagysága váltig tiltá között. De parancs, parancs.

Nagy III. János elkobozta a szenvedélyes mű-gyűjtő Riedt felügyelő lakásán a „*Léda a hatyru-val*” című rézkarc masolatát.

ARAD

magasabb lovassági parancsnokság székhelye.

Hazajönnek az Edvárd-huszárok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Az Aradi Közlöny már néhány hónappal ezelőtt hírt adott arról, hogy a hadügyminisz-terium a VII. hadtestparancsnokság területén egy magasabb lovassági parancsnokság szerve-zését határozta el. Erre az az abnormális álla-pot készítette, hogy a temesvári lovasdandár parancsnokának székhelyén, Temesvárott egy-általában nincs lovasság s mozgósítás esetén ez a körülmény óriási nehézséget okoz. Temes-várról, a hadtestparancsnokság székhelyéről a lovasdandárparancsnokságot eltávolítani nem lehet s így csak az a megoldási mód maradt meg, hogy a lovasság számát szaporítsák s egy új dandárparancsnokságot szervezzenek.

Ezek az értesülések, mint azt nekünk tel-jesen megbízható helyről jelentik, teljesen fe-dik a tényeket. A tavaszi helyőrség változások alkalmával már végre is hajtják a vál-ozáso-kat. A temesvári hadtest lovasságát, mely ed-dig csak két huszárezredből állott, — az aradi 12-esek és a debreceni 7 esek tartoztak ide, — *négy teljes huszárezredre* egészítik ki s a két ide helyezett ezred egyike a most *Grodékben álló második 3 ik Edvárd* huszárezred lesz. Az még nincs eldöntve, hogy melyik ezred kerül Te-mesvárra. Csak annyi bizonyos, hogy a négy ezredet egy lovas hadosztályban egyesítik, melynek parancsnoksága vagy Aradon, vagy Temesváron lesz. Ha ez utóbbi történék meg, akkor Aradra helyezik át a 7. lovasdandár-parancsnokságot.

Ugyanilyen mértékben gyarapítják az 5-ik *passonyi* hadtest lovasságát is és így Magyar-országon, ahol eddig nem voltak lovas-hadosz-tályok, hanem csak dandárparancsnokságok, egyszerre két magasabb lovassági parancsnok-ságot szerveznek.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Cifranymoróság, szin-mű. Este: Orpheus az alvilágban, operett. (B bérlet).

Hétfő: Dollárkirálynő, operett. (C bérlet).

Kedd: Pattachon, vígjáték. (A bérlet).

Szerda: Tatárjárás, operett. (B bérlet).

Csütörtök: Otthellő, opera. Bemutató előadás. Bérletzűnet.

Péntek: Szerelmeskedés, szinmű. Bemutató előadás. (C bérlet).

Szombat: Szerelmeskedés, szinmű. (A bérlet).

Vasárnap: Délután: Fuzsitus kisasszony, operett. Este: Sárga csikó, népszinmű. (B bérlet).

* Orfeusz az alvilágban. Offenbach remek zenéjű operettjének reprisére töltötte meg ma este a színházat a közönség. A zenéről nem is szólva, több ötlet és humor van ebben a régi operettben, mint is új repertoár operettben együttvéve. A repriz ötlete telzett a közönség-nek, ennek bizonyosága a volt hás, az előadás azonban csak úgy tarkított a folytonossági hiányoktól. Elvégre az már tűrhetetlen, hogy nyílt színről díszítők jöjjenek a színpadra és tologassák ki a felesleges rekvizitumokat. Az ilyen rendezés a legelősebb kritikát provokálja és bár ennyire ötletes is volt többi részében a rendezés, nem tudja enyhíteni a kellemetlen impressziót. Kitűnő volt *Kállay Jolán*, gyönyörűen énekelt. Pompás Szyx Jankó volt *Leboey*, kitűnő Plutó *Hunyady* és elsőrangú Jupiter *Felgár. Faludy* nagyon jó volt *Orpheus* szere-pében. Eiragadóan kedves Cupidó volt *H. Har-math Józsa*, *Rontay Boriska* érezhető indisz-poncióval adta Dianát, sem játékban, sem éneken nem volt — *Rontay Boriska. Kun Irén* szép *Vénus* volt. A kövvelemény szere-pében *M. Fekete Aranka* kellemes énekével fel-tűnést keltett. (H. G.)

* Hangverseny a gyermekkorház javára. Arad-város közigazgatási bizottságának legutóbbi ülése tudvalevőleg *Weisz Leó* aradi könyvke-reskedő kérelmére kimondotta, hogy Aradon a színházi idény alatt az esti órákban is rendez-hetők hangversenyek. Ez engedély alapján a *Weisz-cég* több esti hangversenyt fog rendezni, melyek közül az elsőnek jövedelmét az épülő gyermek-korház javára szánta. A humanus célu hangversenynek, amely a közeli hetekben lesz, *gyoróvi Andrási* Károly vállalta a véd-nökséget. Az estély sikere érdekében a ren-dező cég már több fővárosi neves művészünk-vel folytat tárgyalásokat.

* Anthes hangverseny elhalasztása. A mű-vész betegsége folytán elmaradt, vasárnapra hirdetett hangverseny megtartásának újabb napját a rendező cég a napokban fogja az ér-deklődőknek tudomására juttatni. Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében váltott és előjegyzett jegyek érvényben maradnak.

* Anthes Amerikában. Anthes György, a m. kir. Operaház tenoristája tudvalevően elha-lasztotta az aradi vendégszereplését. A szeszé-lyes művésztől most ezeket jelentik: Dacára annak, hogy ő a legjobban fizetett tagja az intézetnek és nagyon kedvelt művésze a buda-pesti közönségnek, új babérokra vágyik. Hir szerint Anthes, a kit még hosszabb időre köt szerződése az Operához, barátságosan szerez-né azt feloldani, hogy kimehessen Amerikába Dieppel igazgatóhoz, a ki régi jó embere a kitűnő tenoristának és ismételtén tett már neki eddig is nagyon előnyös ajánlatot amerikai en-gagementra. Anthes nem lépett fel tegnap este *Tanahäuser*-ben, melyet ennek következtében levettek a műsorról s helyette nem *Aidát* ad-ták, mint tervezték, hanem a *Sámson* és *Delilát*.

* *Poll Hugó* kollektív tárlata már csak néhány napig van nyitva. Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Botrány egy színész miatt.

Harc a kávéházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

A bécsi közönség egyik leghíresebb és legkedveltebb színésze *Freimann Lajos*, a Carl-Theater művésze. *Freimann*-nal, aki a közelmúltban több botránynak volt kö-zéppontja, ma eddig páratlan eset játszódott le egy bécsi kávéházban. A botrány-ról bécsi táviratunk így számol be:

Freimann, a Carl-színház tagja, szer-ződés-szegést követett el és elszerződött a *Johann Strauss*-színházhoz. A Carl-színház erre pörölte a művészt. A bécsi járásbíró-ság kimondotta ítéletében, hogy *Freimann* nem léphet fel a *Strauss*-színházban. A színész az ítélet dacára ma este fellépett a színházban. A hatóság erről tudomást szerzett és este két bírósági végrehajtó hivatalnok megjelent a színháznál. *Frei-mann* nem találták ott, mire a lakására mentek. Itt sem találták. Végre a Mu-zeum-kávéházban, hova színészek és írók szoktak járni, megtalálták *Freimann*-t. Itt *letartóztatási parancsot* mutattak fel neki és felszólították, hogy kövesse őket. A művész kijelentette, hogy csak az erőszaknak fog engedni. Mikor erre a hatósági személyek le akarták tar-tóztatni, a kávéház közönsége pártjára állott. A hivatalnokok rendőri segít-séget kértek. Óriási botrány kerekedett erre. A közönség egy része törni-zuzni kez-dett. Nagyobb számú rendőrség jelent meg a kávéházban, úgy, hogy a helyzet már igen komolylyá kezdett válni, mikor egy-szerre megjelent *Freimann ügyvédje* és felmutatta a bíróság végzését, mely *Freimann*-nak 48 óras halasztást ad.

Erkölcshrendelet.

* A főkapitány rendeletet adott ki a pornográfia ellen.

A rend őrmester magyaráz Tizenkét rend-legénynek, Hogy szól a felsőbb rendelet És benne mi a lényeg.

„Ezt rendeli a kapitány Hogy végrehajtogassák: Kihágást képez ezután Mindennemű malacság.

A ruhátlan ábrázolat, És a szobor, ha póre, Tulontul kivágott kebel: Nem türetek jövőre.

Miket az órákzbe fal Penész diák, ha vásott Elkobozandók szigorun Az izgató irások.

Ha szó, ha kép, — s egyéb mozi Mind, mind el kell kobozni S az erkölcstelen ügyeket A városházra hozni.

S ki ez ellen óvást emel Megért a puskatusra: — Mert élvezni az ilyenek A kapitány ur jussa!”

Különös válóper.

A kutya és a majom miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Német ügyvédi körökben sokat mulatnak mostanában egy furcsán indult válópörön, amelyet szerencsére idejében vontak vissza, még mielőtt döntésig juthatott volna. Váló aktákban épenséggel nem szokatlan, hogy házastársak, akiket tíz-husz esztendőnek közös öröme, közös bánata fűzött egymáshoz elszakíthatlanoknak látszó kötelékekkel, pillanatnyi felháborodásukban, semmit mondó vagy képtelen okokból örök haragot esküdnek egymás ellen, de hogy szerető, boldog feleket két haszontalan, apró házi állat, idegenítsen el s a váló-kereset benyújtásáig keserítsen, még e csodabogarak gyűjteményében is ritka kivételt képez.

A dolog ott kezdődik, hogy egy neves berlini fiskális irodájába meglehetősen intelligens, jómódu öreg házaspár kopogtatott be azzal a kérelemmel, hogy kölcsönös megegyezésük alapján tegye meg a szükséges birói lépéseket házasságuk felbontása iránt. Tizenöt éve élnek együtt jó egyetértésben, de most végre is arra a meggyőződésre jutottak, hogy jobb lesz nekik ezentul külön-külön róni az élet rögös útját. Különösebb okuk nincsen, de elég ennyi is. Nem értik meg, nem szenvedhetik egymást, minek azt erőltetni? A válás könnyen fog menni, hisz mindketten egy hiten vannak, gyermekük nincs s vagyoni igényekkel nem bonyolítják a válóper lefolyását.

Hasztalan faggatta őket az ügyvéd, többet nem tudott belőlük kivenni. Lelkükre beszélt, hogy gondolják meg alaposan a dolgot, ne hamarkodják el ezt az életbevágó kérdést. Rá se hederítettek a szavára s egyre csak azt hajtogatták, hogy nem mai gyerekek már, rég benőtt a fejük lágya, tudják, hogy nem játék, amibe fogtak, de épen azért, mert nagyon meghányták-vetették a dolgot, határozottan ragaszkodnak válási szándékukhoz. Nem lehetett velük okosan beszélni s nagy nehezen egyeztek bele abba is, hogy pár napig függőben hagyják az ügyet.

A megmondási idő azonban nem térítette őket más elhatározásra. Az ügyvéd nem tehetett egyebet, kötelességszerűen beadta a törvényszékhez a válókeresetet s a furcsa válópör megkezdte útját a hivatalos eljárás hosszú retortáin. Az ügyvéd kölcsönös gyűlölet indokából indította meg a keresetet s az igazi okot talán sohasem tudta volna meg, ha a véletlen kezébe nem adja a titok kulcsát.

Ez a véletlen egy derék, hü öreg cseléd képében jelentkezett. Valamiképen nesztét vette, hogy gazdái válni készülnek, megtudta az ügyvédjük nevét is s erősen eltökélte, hogy minden követ megmozgat az okatlan válás megakadályozására. A nélkül, hogy gazdáinak szólt volna, felment az ügyvéd irodájába s nehéz sóhajok közepette elpanaszolta neki jövetele célját. Azért jött, hogy ha még lehetséges, útját vágja az istentelen szándéknak, amely két szerető hitvest örökre el akar választani egymástól — két csunya háziállat kedvéért.

S elmondta a házastársak összeütközésének tulajdonképeni indokait. Ugy történt a dolog, hogy az asszony valahol hozzájutott egy esinos dakszli-kutyához. Nem volt valami nagy kutyakedvelő, de mert legkedvesebb barátjától kapta, hát megbecsülte. Sőt idők folyamán annyira megkedvelte, hogy se enni, se aludni nem tudott, ha a dakszli nem volt a közelében. A férjnek nem volt inyére a

hirtelen kutya-kultusz. Eleinte nem akarta rontani a neje mulatságát s utóbb, amikor cselekvésre határozta magát, már későn volt, nem bírta legyőzni az asszony ellentállását. Tiltakozott, lárázott, dühöngött — mit se ért vele, az asszony nem tágitott a dakszlija mellől.

Elkeseredésében mi telhetett tőle: pokoli boszút forralt a dakszli-befolyás lehető ellensúlyozására. Elvből gyűlölt mindennemű és fajú állatot, a felesége dakszlija meg épen forrongtig fokozta az ellenszenvét és mégis épen a berlini állatkert igazgatóságához fordult — segítségért. Vásárolt egy majmot s gyilkos kárörömmel hazavitte a családi portára. Azontul — csupa daczból — majd annyit foglalkozott a kis majommal, mint neje a dakszlijával s csodák csodája, de rövidesen annyira megkedvelte, hogy ő se tudott ellenni nélküle. A saját ágyába fektette, asztalánál etette s hovatovább sikerült elérnie, hogy a felesége halálosan meggyűlölte a majmot a gazdájával együtt. Azóta állandó volt köztük a perpatvar s a házastársak ellenségeskedése így vezetett el végre a válópörökben specialitáskodó ügyvéd irodájába.

A furcsa házi háborúság igazi okainak kiderülte után gyors léptekkel haladt a komolyan indult válópör a vidám kibontakozás felé. Az ügyvéd felbiztatta a hü öreg cselédet, hogy ha jót akar, gondoljon ki valami ügyes módot a két házi bestia elpusztítására. A cselédnek se kellett egyéb. Örömpesve, izgatottan távozott az ügyvéd irodájából s másnap délelőtt már vérében fetrengett otthon a kutya és majom. Reggel, mikor a házastársak elmentek hazulról, a cseléd egymásnak biztatta a két törpe fenevadat s közeben arra is jutott gondja, hogy élve ne kerüljenek ki a páros viaskodásból.

A házi zsarnokok kihült maradványai mellett megrendülve állottak meg a civakodó házastársak. Aztán kezét fogták, egymás karjába borultak s a boldogan vihogó cseléddel gyors postát küldtek a fiskálisukhoz, hogy az Istenért — vegye vissza a válókeresetet, mielőtt baj lenne a dologból, mert nekik igazán eszük ágában sincs többé, hogy tizenkét évi házasság után elszakadjanak egymástól.

Igy végződött a furcsa kutya-majom pör s a legérdekesebb a dologban, hogy az egész történet, amint megirtuk, úgy igaz...

HIREK.

Sikkasztással vádolt aradi ügyvéd.

Följelentés az ügyészségnél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Kissé kényes ügy iratai fekszenek most az aradi büntető törvényszék előtt. Egy aradi urinő följelentette az ügyvédjét, akit azzal vádol meg, hogy a reá bízott pénzt saját céljaira fordította.

Az urinő följelentését az ügyészséghez adta be és elmondja benne, hogy ő a szóban lévő ügyvédnek néhány ezer koronát adott át kezelés céljából. A pénz sorsa iránt többször érdeklődött, de az ügyvéd mindig kitérő választ adott.

Az urinő megunt a sok kérést és most följelentette az ügyvédet. Az ügyészség áttette a följelentést a törvényszékhez azzal, hogy a törvényszék hívja föl az ügyvédet az urnóval való elszámolásra, vagy pedig a pénz visszaadására.

Ha az ügyvéd nem tenne eleget a föl-hívásnak, akkor megindítják ellene a büntető eljárást sikkasztás miatt.

A melegedő-szoba.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

A nemrégiben felfüggesztett budapesti szakszervezetek tagjai a minap küldöttségileg arra kérték Bérczy István polgármestert, hogy a szakszervezeti helyiségek társalgóját tegyék szabaddá, hogy úgy az a munkanélküli tagoknak melegedő szobául szolgálhasson.

Ezt a kérelmet Bérczy István polgármester felterjesztette Andrássy Gyula gróf belügyminiszterhez, aki ma a következőleg válaszolt:

A felfüggesztett vas- és fémmunkások központi szövetségének továbbá a famunkások szövetsége általános szakosztályának küldöttsége által polgármester ur előtt előadott és velem szóbelileg közölt ama kérelemre nézve, mely szerint a bezárt helyiségek társalgóját melegedő céljára a munkanélküliek előtt megnyitassanak, értesitem polgármester urat, hogy a kérelmet a felfüggesztés következtében elrendelt vizsgálat érdekeire való tekintettel teljesíthetőnek nem találom. Együttal felhívom polgármester urat, hogy megfelelő helyiségnek más épületben való bérlése iránt a belügyminiszteri tárca terhére intézkedjék, hogy amennyiben a munkanélküli egyesületi tagok melegedőre szorulóknak, ilyen rendelkezésükre álljon.

— Az Aradi Közlöny-nek több, mint 400 oldalas, gazdag tartalmu 1909. évre szóló naptára, amely Arad város, a megye és a szomszédos megyék címtárát is tartalmazza, már csaknem teljesen elkészült. A helybelli előfizetők kétfőn és kedden, a vidékiek pedig a jövő hét folyamán megkapják naptárunkat.

— Csernoch püspök pásztorlevele. Csernoch János dr. csanádi megyés püspök most adta ki ez évre szóló első főpásztori körlevelét. Az évforduló alkalmából szózatot intéz papjaihoz, amelyben lendületes szavakkal buzdítja őket a további kitartó munkásságra. Majd köszönetet mond a hozzá érkezett újévi üdvözlésekért. Jelzi, hogy a papi nyugdíjalap javára 5000 koronával járult. Ertesíti a papságot Várady L. Arpád dr.-nak az egyházmegye autonómiai képviselőjévé történt megválasztásáról; aztán rendelkezéseket, pályázatokat, személyi változásokat közöl.

— Arcképleleplezés a Casinóban. Szép ünnepély lesz holnap, vasárnap délután az aradi Casinóban. Ekkor leplezik le Capdebó Géza nyugalmazott huszárezredesnek, a Casinó igazgatójának és lelkes vezetőjének most készült arcképét. A leplezés alkalmával Capdebó nagyszámu barátai és tisztelői lelkes ünnepségekben fogják részesíteni.

— Kossuth Tivadar Olaszországban marad. Budapestről jelentik: A lapok megírták, hogy a ceglédi takarékpénztár egy ingatlant íratott Kossuth Lajos Tivadar nevére, s ebből azt következtetik, hogy állandó tartózkodásra hazajön. Ennek kapcsán illetékes helyen kijelentik, hogy ingatlan bírása Magyarországon nem involválja magában azt, hogy az illető a magyar állampolgárságot is megszerezte és így képviselőválasztási joga lenne. Kossuth Tivadar egyáltalán nem szándékozik visszatérni Magyarországra.

— **József főherceg útja.** Kisjenőről táviratozzák: József főherceg nejével és kíséretével a gyorsvonathoz csatolt különvonattal negyed 9 órakor Szolnokon át, ahol őfenségeik megebédeltek, Budapestre utaztak.

— **Munkácsy Mihály emléktáblája.** A Weitzer János-utcai leányiskola falán elhelyezett emléktáblát, minthogy az épületet lebontják, el kell távolítani. A tanács ma kimondotta, hogy az eladandó telekre csak oly feltétel mellett enged épületet emelni, ha a tulajdonos az emléktábla elhelyezését biztosító szociális jogot telekkönyvileg is biztosítja.

— **Az új leányiskola építése.** Az építészeti bizottság ma délután tartott ülésében foglalkozott a Weitzer János-utcai bezárt iskola épület sorsáról s javaslatot készített az új iskola épület építési módjáról. Hosszabb vita után kimondotta a bizottság, hogy a megszüntetett iskola telkének eladását javasolja a közgyűlésnek. Erre az indította a bizottságot, részint mert a telek nagy értéket képvisel, részint mert pedagógiai szempontok teszik kívánatosá, hogy a már ugyanis néptelen iskola terület helyett a sűrűbben lakott övezet is leányiskolához jusson. Kimondotta a bizottság, hogy *hatvanöt ezer* koronánál olcsóbban a telek nem árverezhető el. Az új iskola telkének kijelölése a közgyűlés hatáskörébe tartozik s azért megállapodás nem történt a megvétele ajánlandó területre vonatkozólag, de azt javaslatba fogják hozni, hogy a városi zenede részére építendő helyiségnek kérdése ne most, hanem csak a felső leányiskola építésével kapcsolatban oldassék meg.

— **Az Aradi Polgári Takarékpénztár** ma délelőtt igazgatósági ülést tartott, amelyben az intézet múlt évi üzleti eredményét állapították meg. Az 1908. év tiszta nyeresége *250,453 korona*, ami az előző évvel szemben 22,254 korona többletet jelent. A részvények osztaléka *13* illetve *65 korona*, vagyis a tavalyi osztalék egy koronával *emelkedett*. Az intézet betétállaléka *585,148 korona* emelkedéssel elérte az idén az *5,547,462* koronát. A váltótárca *698,791* koronával *9,735,014* koronára emelkedett, a kölcsönök összege *5,231,718* koronára emelkedett.

— **A Westinghouse-gyár cégbejegyzése.** Az aradi Westinghouse-gyár részvénytársaság már benyújtotta az aradi törvényszékhez cégbejegyzés iránti kérvényét. A törvényszéken már kiosztották az iratokat elintézés végett **Heller Mór dr.** törvényszéki bírónak.

— **Furcsa kiáltvány.** Pozsony város polgármestere, **Brolly Tivadar**, vörös tintával írott következő levelet kapta a napokban:

1909. évre!

Pozsony város polgármesterének!

Értesítjük önt arról, hogy a városban levő összes hivatalt elkaszíroljuk; mind légből röpitjük, ez volt nekik utolsó karácsonyuk, előbb kiraboljuk mind, végre hátralevő családjaikat a varjuk eledelül szolgáltatjuk, több gyárat és cégeket is elpusztítjuk, ügyvédek székhelyét és irodákat erre a sorsra hozzuk, az összes zsidóságtól tisztázzuk a várost! Elvünk az, egy új világot alkotni, népünk részéről, évek óta lassan, de biztosan haladva ez ellen 6000 felül gyülemllett csapatunk, ma érvényre jön régi elvünk végre. Éljen a nép szava! Le a hivatalokkal, le a hamis törvénnyel! Éljen az igazság, szabadság! Éljen!! és le a zsarolóival, itt

kezdve és az egész hazában végrehajtva. Hiába a katonaság uram, hiába minden elővigyázat, sőt rosszabb, hiába az elfogatás, mert ha seregünk közül egynek is elfogatása megtörténik, azonnal vége önöknek és bekövetkezik a katasztrófa. Hatezer tagból álló forradalmas, hatezer tagból álló sereggel. Mind elkezeredett harcosok. Jelszó: „Új világot alkotni! — Elég a régiekből!”

Pozsony város polgármestere a furcsa főmedvényt természetesen ad acta tette.

— **Király-e Ferdinánd király Szófiában?** Szófiából jelentik: Az itteni bölcsőde-egylet, mely Eudoxia hercegnő védnöksége alatt áll, amelynek az orosz követ neje az elnöke, tegnap este rendezte évi bálját a tiszti kaszinó termeiben. A bála — alkalmasint a címkérdés megkerülése céljából — *nem hívták meg a fejedelmi párt*. Ez késő este köztudomásra jutván, a társaság előkelőségei bojkottálták a bált. A tiszték sem mentek oda és egyes tiszték a kapu elé állottak és az érkezőket felvilágosítva a tényállásról, távozásra szólították fel őket.

— **A római polgármester huga magyar állampolgár.** Fővárosi tudósítónk jelenti: **Bárcsy István** polgármester kesébe ma délelőtt letette a honpolgári esküt **Náthán** római polgármester unokahuga **Intrigila Benedek**né, született **Roselli Deborah** Sára. Benedekné válófélyben van az urától, aki olasz ügyvéd. Az új magyar állampolgárságnak. Mivel rövid idő óta lakik Budapesten, annél fogva cseké örökbe fogadás útján nyerte el a magyar állampolgárságot. Benedekné **Siebenlist** Sándor nyugalmazott sörgyári igazgató adoptálta. A törvény értelmében a községbe való felvételénél igazolni kellett, hogy az új magyar nő nem less a község terhére. Kimutatta tehát Benedekné, hogy *826 ezer líra a vagyona*.

— **Ismeretterjesztő előadások a Lyceumban.** Az aradi királyi főgimnázium tanári testülete az idén is tart ismeretterjesztő előadásokat a Lyceum dísztermében. Az előadásokra ezúton hívja meg az érdeklődő közönséget és szülőket. Az előadásokat a következő sor- és időrendben tartják meg: Január 11-én (hétfő) d. u. 5 órakor „A világ kereskedelem utjai és helyei” címén **Lejtényi Sándor**. Január 18-án (hétfő) d. u. 5 órakor „Család és iskola” címén **Endrődi László**. Január 31-én (vasárnap) d. e. 11 órakor „Mendelsohn Barthold Bódog” címén **Wagner József dr.** Február 9-én (kedd) d. u. 5 órakor **Modern festőművészet** címén **Sima Dezső**. Február 22-én (hétfő) d. u. 5 órakor „Egy és más a naprendszerrel” címén **Szavcsuk József**. Március 1-én (hétfő) d. u. 5 órakor „Lovagiasság az ókorban” címén **Fischer Aladár**. Március 8-án (hétfő) d. u. 5 órakor „Legújabb kor irodalma” címén **Nagy István**. Március 22-én (hétfő) d. u. 5 órakor „Rejtélyes történelmi emberek” címén **Kara Győző** tartanak előadásokat. Belépés mind a nyolc előadásra díjmentesen.

— **Az aradi rendőrség a pornográf irodalom ellen.** **Sarlot** Demokos főkapitány, az aradi királyi ügyészség megkeresésére elrendelte, hogy az összes rendőri közegek a legnagyobb eréllyel nyomozzák a pornográf irodalom termékeit s terjesztőit és ahol ilyet felfedeznek, azt neki azonnal jelentésük be, hogy a kellő retorzióval élhessen.

— **A román szociálisták betiltott kongresszusa.** Jelentettük, hogy a román szociálisták Aradon kongresszust akartak tartani ma és holnap, de a rendőrség betiltotta. A főkapitány azt hitte, hogy a szociálisták sétálva fogják megtartani kon-

gresszusukat. Ma vagy huszonötön a **Barospark** körül sétáltak, de a rendőrség beavatkozása nélkül széteszlottak, mert a szociálisták nem is voltak együtt annyian, hogy komoly tanácskozást tarthattak volna. Nem csak sétálva, de ülve se.

— **Tömeges áttérés a pótadé miatt.** A zemplénmegyei **Márkcszemernye** község lakosai néhez helyzetbe kerültek a vallás- és közoktatásügyi miniszter egy rendelete miatt. A márkcsemernyeieknek ugyanis a szomszéd **Nátafalván** is van ingatlanuk, a miniszteri rendelet pedig kötelezte őket, hogy négyszázhusz százalékos pótadóval járuljanak hozzá a nátafalvi iskola fentartási költségeihez. Márkcszemernye lakosai — akik saját iskolájuk építésére is sokat áldoztak, — annyira elkezeredtek emiatt, hogy inkább valamennyien készek a református hitre áttérni, mint sem megfizessék a terhes adót.

— **Csendőrharc a határon.** **Szerajevó**-ból táviratozzák: **Szebrnitzából** jelentik, hogy szerdán egy ottani csendőrcsapatra *rúdított a szerb partról*. A csendőrök viszonozták a tüzet és hir szerint egyik támadójukat agyonlőtték. A csendőrök egy golyó sem találta.

— **Utca burkolása 1909. évben.** A közlekedési bizottság összeállította azoknak az utcáknak névsorát, amelyek az utólag feleslegelnek terhére az évben kapnak új burkolatot, vagy javítás alá kerülnek. A rendelkezésre álló összeg körülbelül huszonegyezer korona, amibe azonban nincsenek beleszámítva azok az annuitások, melyek az eddig végzett utburkolásokért fizetendőek. A bizottság a következőképp állította össze a kövesési programot s ajánlja a közgyűlésnek elfogadásra:

— **Mocsár utca** (kőalap) 732 korona költséggel, **Család utca** (kövezés) 897 kor. költ., **Botond-utca** (kőalap) 477 kor. költ., **Vilmos-u.** (kőalap) 686 kor. költ., **Külvárosi utak** kavicsolása 4800 kor. költ., **kövezés-javításokra** 1858 kor., **járda-javításokra** 700 kor. **Ferdinánd u.** (aszfaltozás) 2072 kor. költ., **Hassinger-utca** (aszfaltozás) 882 kor. költ., **Magyar utca** (aszfaltozás) 1778 kor. költ., **Csernovits Péter u.** (aszfaltozás) 1586 kor. költ., **Edelspacher-u.** (csatornázás) 1200 kor. költ., **Orcsay utca** (csatornázás) 5000 kor. költséggel. A **Lujza-utca** kövezését és a **Vörösmarty-utcai** járda szélesítését törölte a bizottság a mérnök hivatal előterjesztéseiből.

— **Községi képviselőtestületi választás** **Orczyfalván** e hó 7-én volt a képviselőtestületi tagok választása. Szótöbbséggel a következők lettek megválasztva: **Eipert János**, **Fischer Mihály**, **Frank János**, **Engbarth György**, **Krepil János**, **Mayer Ferenc**, **Leheible István**, **Frank Miklós**, **Kaleh Miklós**, **Francz József**, **Tisch György**.

— **Onként jelentkező szőlőhámós.** Az éjszaka egy idősebb ember állított be a budapesti főkapitányság ügyeletes tisztviselőjéhez. Részeg volt és rekedt hangon szólalt meg:

— **Azért jöttem, hogy tartóztassanak le.** Nagy gonosztevő vagyok.

Ezzel elővett egy papírlapot, amelyre a következők voltak írva: „**Ila Sándor** 50 éves ügynök vagyok. Rovott multa, többszörösen kiültott existencia. Valamint a magasságban szálló lélek az ur Isten szent trónusa elé jutva, őszintén bevallja bűnét, ugy én is most a földi igazságszolgáltatás előtt feltárom bűneimet, melyek miatt sem éjjel, sem nappal nincs nyugtom.”

Következett ezután egy hosszú lista, amelyben felsorolja mindazoknak a neveit, akiket hamis pénz ígérgetésével megcsalt. 6000 koronáról számol be, de megjegyzi, hogy még több a károsult. A rendőrség hamarosan megállapította, hogy **Ila Sándor** tényleg rovott multa. Letartóztatták s most meg-

állapítják, hogy az *Ila* által bemutatott bűnlajstrom megfelelő a válasznak.

— **Még egy fojtogató?** Még mindig a délvidéki fojtogatók után kutat egész Arad megye csendőrsége. Nem csoda ilyen körülmények között, ha furcsa esetek történnek a lázas nyomozás közben. Például most is mi történt? *Kadas Hável* Jenő, akit Gecsei bűntársának néztek a hatóságok, most már félig-meddig tisztázta magát a gyilkosság vádjától. Kádasnak a betörésekben bűntársa volt *Tischler György* csavargó, akit Aradról Ujszentannára szállítottak, hogy ott vele együtt nyomozzák a környéken elkövetett betöréseket. Alig volt a csavargó néhány napig az ujszentannai csendőrség kezében, már is érdekes jelentés érkezett a csendőrségtől az aradi rendőrségre. A jelentés ezt tartalmazta:

— *Tischler György* bűntársa *Gecsei* nek a fojtogatókban. Ő maga vallotta be.

Greén Nándor kétkedéssel fogadta ezt a jelentést. Nem hitt a csendőrség előtt tett beismerő vallomásban. Hogy sejtése nem volt alaptalan, azt igazolja a ma visszahozott *Tischler* nek *Greén* előtt tett vallomása:

— Beismertem a csendőrök előtt mindent, még azt is magamra válialtam volna, hogy én öltem meg az apámat, mert úgy vertek, mint a jószágot.

Aradon persze *Tischler* visszavonta azt a vallomását, hogy ő volna *Gecsei* bűntársa. De hogy sok része van az utóbbi időben történt apró betörésekben, azt Aradon se tagadta.

— **Eljegyzés.** *Vogel* Irmuskát, *Vogel* Jenő medgyesegyházi vendéglős szeretetreméltó bájos leányát a hó 5-én jegyezte el *Wiener Dezső*, füzegymartai terménykereskedő.

— *Kell Manó* cég ajánlja *hármas* *helengye* *harisnyát* és *ruhadísz* *remekeit*

131

— **Az autobuszgarázs felmondása.** A hetedik hadtsz parancsnokságával az autobuszgarázsról kötött szerződésnek a felmondást tárgyaló szakasza a városnak nem ad felmondási jogot. A tanács a szerződést aszal küldi vissza a parancsnokságnak, hogy a felmondási jog egy c dalu gyakorlatától álljon el s így értelemben javítsa ki a szerződés szövegét.

— **Egy konyhaművészeti kiállítás epilógusa.** A múlt év tavaszán Temesvárott rendezett konyhaművészeti, kiállítás folyamánaképpen a kiállítást rendező Délvidéki Fehér Kereszt-Egylet és *Kulka* Róbert, a kiállítás igazgatója között elszámolási differenciák merültek fel. *Kulka* Róbert pört indított a Fehér Kereszt ellen, amelyet választott bíróság elé vittek a felek. A peres összeg körülbelül 4000 kor. Az eljáró választott bíróság már két ízben foglalkozott az ügygel, de érdemleges határozatot még nem hozott. Tegnap ismét összeült a bíróság a Lloyd-helyiségben és ekkor elrendelte, hogy január hó 21-én újabb tárgyalás legyen, amelyeken a feleket személyesen fogják kihallgatni. A pör kimenetele iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— **Kéjgyilkos kisfiu.** Csodálatos bűntényről kaptunk táviratot Prágából. *Radesovics* Prága melletti kis faluban *Skalah* Ferenc 13 éves fiuról híderült, hogy háromszoros kéjgyilkosságot követett el. Előbb egy kis munkásleányt ölt meg az erdőben bicskával s megbecstelenítette majd *Smith* péknek két lányát csalta ki

az erdőbe és ott az egyiket megölte, a másikat halálosan megsebesítette. Amikor elfogták, sirva panaszkolta, hogy a vér látása gyönyörűséget okoz neki.

— **Az Anthes-hangversenyt elhalasztották.** A nagy művész betegsége folytán a vasárnapra tervezett hangverseny elmarad. Az új hangverseny napot legközelebb közli az ifj. *Klein* Mor cég.

— **A száztíz éves asszony.** Szatmár-ról jelentik: Magyarország, sőt talán az egész világ legöregebb élő lénye: a száztíz éves asszony *Nagykárolyban* él. Az anyókat *Lendvay* Józsefnének hívják. Egy szatmári újságíró felkereste az öreg *Lendvay* né. 1798-ban született, őszkor mult 110 esztendő. Lábra állni persze, alig bír, arca csontig aszott és megfeketedtek a kezei. De emlékező tehetsége nem hagyta cserben és frissen visszaemlékezik kivált gyermekkorára. Az ura gombkötőmester volt s a szabadságharcban esett el a hazáért.

— Az egész életéből — mondja — azokra a dolgokra emlékszem legjobban, amelyek kora gyermekkoromban történtek velem. Emlékszem nagy emberekre is. Pontosan látom magam előtt, mint *Petőfi* Sándor itt járt *Nagykárolyban*. Láttam az *Arany Szarvasban*, ott, ahol megismerkedett *Szendrey* Juliával, ott ahol valami emléktáblát is tettek azóta. Különbem nem emlékszem semmiféle nagyobb dolgokra.

Az anyóka 8 korona kegydíjat kap a várostól és jóslásokból él.

— **Letaróztatott szabó.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Weisz* Gyula 28 éves szabót csalás és okirathamisítás miatt. *Weisz* ellen *Pajor* és *Griesz* budapesti posztókereskedő cég tett feljelentést. A feljelentés szerint a szabó hívtelt kért a cégtől azon a címen, hogy szállóvárosában, *Nagykanizsán* üzletet akar nyitni. Atnyutottt apóának egy horvátországi fűszerkereskedőnek aláírásával ellátott ezer korona s valót. Ennek fejében posztót küldetett magának *Nagykanizsára*, az árut azonban *Nagykanizsáról* visszairányította *Budapestre*, ahol elköltöztetvetyélte. A cég később perelte a váltót és kintt, hogy az aláírás hamis. *Weisz* ot ma letartóztatták. A rendőrség előtt azt vallotta, hogy hogy csak azért követte el a csalást, hogy végre elválhasson a feleségétől, akit 8 hónap pal ezalott visszaküldött szüleéhez. Az asszony azonban nem akart válni, de most — ugymond — a szegény talán ráviszi a válasra.

— **Új mentőkocsi.** A főorvos és főkapitány előterjesztése a tanács elhatározta, hogy a ma használatban lévő mentőkocsi: fertőző betegek szállítására rendel s a budapesti mentő egyesület kocsi-parkjából egy másik kocsit s a res meg menté-i celokra.

— **Titokzatos gyilkosság.** *Kurucz* János utvini (temesmegyei) gazdálkodó, tegnap délután rokonai és barátai körében mulatott az utvini *Schwarca*-féle korcsmában. Vagy nyolcan lehetek a jóbarátok, kik a legnagyobb csendben és egyetértésben mulatoztak. Este nyolc óra tájban haza készülődött a társaság. Alig léptek ki a csárda ajtaján, két lövés dördült el és *Kurucz* János halálos sebből verezve bukott a földre. A falu népe összeszaladt a lövés hallatára és a haldoklót lakására vitték, hol felesége és apró gyermekei jajveszékelve fogadták a véres családőt, ki még az éjjel meghalt. A rögtön értesített temességi csendőrség *Utvinba* sietett és azonnal a nyomozáshoz látott. A csendőrök fűradozása eddig nem járt eredménnyel. *Kurucz*

társai, kikkel a korcsmában iddógált, tagadnak s egyikre sem lehet a borzalmas tettet rábizonyítani. Lehetséges, hogy miután elváltak, valamelyik haragosa lesből orozva lőtte le a szerencsétlent. Valószínűsíti ezt a nézetet a korcsmáros állítása, hogy az elhalt a legnagyobb egyetértésben volt cimboráival s harag nélkül váltak el. Oly hirtelen pedig nem támadhatott közöttük nézeteltérés, de meg civakodást, vagy dulakodást sem hallottak. A titokzatos eset nagy izgalomban tartja a község lakosságát.

— **A munkásképző intézetben holnap, vasárnap** *Almási* T. Pál tart előadást a földrengésekről.

— **A szép asszony sorsa.** *Klesz* Antal orczyfalvai asztalos mester szép felesége kikapás menyecske volt s emiatt állandó volt a viszály a házastársak között. E hó 7-én szintén emiatt szólalkoóttak össze s a férj felháborodásában mögverte feleségét bánatában, aki lement a pincébe s ott felakasztotta magát. Mire megtalálták már halott volt.

— **A januári közgyűlés folytatólagos sorrendje:** A polgármesternek előterjesztése a hidkölcsön ügyben. A m. kir. keresk. miniszter intézvénye a társaskocsi-ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. Tiszti ügyészség jelentése a város közönségét érdeklő jogok és kötelezettségek megnyitja és megszüntte tárgyában. A tanács jelentése a bérkocsi-ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendelet elfogadása tárgyában. A m. kir. belügyminiszter leirata az aradhegyaljai h. é. motoros vasút részvénytársasággal kötött szerződés módosítása tárgyában. *Najmányi* Béla végrehajtó kérvénye 400 korona személyes pótlék megszavazása iránt. *Budapest* székesfőváros közgyűlésének megkeresése az egyenesadók reformja ü yében tartott országos értekezlet határozmányainak pártolása városi képviselőkhöz intézendő kérelem tárgyában. *Turay* Antal vágóhídi gépész kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A főszámvevő előterjesztése a mértékhitelcsító hivatal vezetője illetményeinek folyósítása tárgyában. A tanács előterjesztése az 1908. évi október és november hónapban leirt állami adónak leírása, illetve előírása tárgyában.

— **Kös ünetylivánítás** Az aradi népkönyhájára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: *Neumann* *Hermanné* 25 kor., *Goldschmidt* *Saodoré* 20 kor., *Ozv* *Kohn* *Henriké*, *Weisz* *Alfred* (*Budapest*) 10—10 korona. E nemesszivű adományokert benső köszönetét fejezi ki az elnökség.

— A jövő heten a vedasszonyi tisztet a következő urnók teljesi ir: *Leopold* *Zeigmondné*, *Lócs* *Rezsóné* és dr. *Somogyi* *Gyuláné*.

— **Jótekonyság.** A szegény tanulók számára a héten a következő adomány érkezett: báró *Bohus* *Zsigmondné* 4 pár meleg kézelőt és 2 kendőt. Fogadja ezuton is hálás köszönetemet. *Ozv*. *Hauser* *Károlyné* ezredesné, egyes. elnök. — A szegény tanulók konyhájában a jövő héten *Lusztig* *Arminné* és dr. *Lukács* *Lajosné* ügyeletesek.

— **Baleset a vágóhíden.** *Poszt* *György* hentessegéd a vágóhid forrasó helyiségében egy súlyos sérítést emelt fel a daruvai, hogy a kazánba helyezze. A daru hajtókerekének fogóját azonban kellelénél hamarabb engedte ki kezéből s az oly erővel vágta homlokán, hogy eszméletlenül terült el a földön. Súlyos bélső és külső sérüléssal szállították a kórházba.

— **Központi szálloda téli kertjében** ma *Carmellini* bűvész előadást tart.

— **Felhívjuk t. olvasóközönségünk figyelmét** lapunk mai számában közzétett *Brüller* *Lajos* fiatal kezdő, törekvő kereskedő hirdetésére.

— **Ismert közmondás,** hogy amit leakarunk nyelni, azt előbb jól meg kell rágni. *Gladstone*, az ismert angol államírfi u 90 éves korában azt mondotta, hogy minden falatot jól megrágott, mielőtt lenyelte volna. A jó rágáshoz azonban jó fogak kelének! Már gyermekkorunkban meg kell kezdeni

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. szám.

Készít irodai, üzleti és butorberendezéseket a legjutányosabb árakon.

BOZSIK ERNŐ :: KÉPESITETT :: KOMÜVESMESTER

Építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

a fogak spolása, mely celra leginkább a *Sarg* fele *Kalodont* felol meg. Minden étkezés után hasznaljuk a *Kalodont* fogkrémet s akkor még vénségünkre sem lesz szükség fogorvosra.

— A legjobb márciusi kiviteli sör csak Schuch Ferenc Milleniumi söresarnokában kapható. 44

— Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűteni csak úgy lehet, ha nélkülözhető filléreinket egy olyan pénzügyi intézmény helyezésükre, ahol a postatakarékpénztári kamatnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvénytársaságot (Salacz-utca 6. szám.) Ezen intézmény betétkamatát a legkisebb összegtől kezdve a legmagasabb összegig fogadják hat százalék betétkamat ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. Minden betevő egy-egy „Selfmen” féle takarékpénztári kártyát kap ingyen. 151.

— Likör aromák kiváló illékony előállítására; — háslag — Vojtek és Weisznál. 171

TARKASÁGOK.

(A sovány nyúl.) Egy vasárnapi ügyetlen vadászról beszélnek az aradi társaságokban ezt a történetet. A modern Nimród minden vasárnap felölti vadászegyenruháját és ezzel bucsuzik el a feleségétől:

— No drágám, gyönyörű zsákmánnyal fogok visszatérni.

És rend szerint pusztakézzel érkezik meg, vagy legfeljebb egy-egy facánt hoz, amit valamelyik ügyesebb vadász barátja enged át neki, esetleg a vadkereskedésben vásárolja meg. Az asszony duzzog ilyenkor és folyton azt emlegeti, hogy az igazi vadászok nyulat szoktak löni.

Amikor legutóbb vadászni ment a férj, így szólt hozzá a felesége:

— Vissza ne gyere nyul nélkül.

És estére csakugyan nyullal állított be a Nimród, aki a fülest Záray Andrásy-téri erdejében szerzte be.

— Édesem, itt a zsákmány. Sikerült egy szép nyulat löni, — mondta a férj diadalmas arccal.

— Ez szép nyul? Ez egy sovány nyul, csak ilyet tudtal löni? felelt az asszony.

— Sovány? Hiszen elvégre ezt a nyulat ki lehet cserélni.

(Beethoven gyászindulójá.) Tegnap éjszaka siralmas melódiák bolyongtak egyik rácvárosi kis házhoz kopott falai között. Beethoven és Chopin legszivetrázóbb gyászdalát remegtek szomorúan a vágni való füstben. A hegedűk zokogtak, a sípok jajgattak s a járókelők, akik az utcán hallották a siralmat, a temetések hangulatát vitték magukkal az éjszakába, melyre fehér szemfedőt borított a hó. Végre egy kíváncsi betekintett a vendéglőbe és magához intette a pincért:

— Mi történik itt?

— A nagyságos ur mulat, — volt az egyszerű felelet.

A kíváncsi vendég a sarokasztalhoz settenkedett, ahol a cigányoktól körül állva egy jókedvű férfiú éppen akkor emelte fel a fejét a boros üvegek mögül. A primást odaültette az asztalhoz s a cigány vállára hajolt:

— Ide a fülembe a nótámat! — Csak a fülembe! Így, keservesen.

Es a cigány szinte szíveszakadtig húzta Beethoven gyászindulóját, a mulató ur nótáját

— Ki ez a szomorú ember, aki folyton gyászindulót húz?

— Ez a lippal temetésrendező. Bejött Aradra mulatni.

(Amit a gyász okoz.) Egy valóban szép aradi asszony tegnap érkezett haza rokonlátogató körjáról. A szép asszony aradi ismerősei körében, hogy úgy mondjuk: általános feltűnést keltett. Ugyanis amikor egy hónappal ezelőtt Aradról elutazott, élénk szőke színű volt a haja, most pedig korom feketének látták. Sokan érdeklődtek is nála, hogy mi az oka ennek a hirtelen hajváltozásnak?

A nőcske könnyes szemmel adta meg a felvilágosítást:

— Az anyam meghalt és a testvéreim egy hónapi szigorú gyászt rendeltek el az egész család számára

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdná és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint a hogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. L. urnak. Buttyin. Panaszra iránt érdeklődtünk a vasut igazgatóságánál s ott azt a felvilágosítást adták, hogy az nem alaptalan. Az illető állomási előjáró ellen, akinek mulasztása következtében a kellemetlenség megtörtént, szigorú vizsgálatot indítanak és a kirovandó példás büntetéssel elégtételt szolgáltatnak a közönségnek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, január 9

Amerika változatlan. 5 ezer mm. változatlan. Az árak 50 fillérrel emelkedtek.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Bors áprilisra	12.74—12.75	12.80—12.81
Fejésti májusra	7.27—7.28	7.34—7.35
Rosa áprilisra	10.2—10.23	10.28—10.29
Zab áprilisra	8.72—8.73	8.71—8.72
Orsa 1909 októberre	10.86—10.87	10.92—10.93
Rosa októberre	9.12—9.13	9.18—9.19

Zárul 6 órakor.

Csuszák hitelvértény 618—25

A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács,

mely az összes fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és tápértékű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 2.60 K. Árjegy zókat bérmentve küld.

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj... — A Fattinger-féle tápszerek állatorvosok ellenőrzés mellett készül. 66:3

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 19/9. évi január hó 10-én:

Délután 3 1/2 órakor, mérsékelt helyárakkal:

Cifra nyomoruság.

Színmű 3 felvonásban.

Kérdete délután 3 és fél órakor.

Esete 8 órakor, rendez helyárakkal:

B) bérlet

B) bérlet.

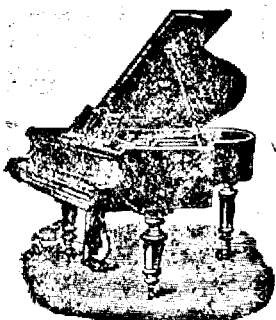
Orpheus a pokolban.

Vig operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzte: Offenbach.

S Z E M É L Y E K:

Orpheus	Faludy K	Junó	Benkónó.
Euridice, neje	Kállay Jolán.	Diana	Sz. Rontai E.
Ariszteus	Hunyady J.	Vénus	Kun Iren.
Jupiter	Polgár S.	Szűz Jankó	Leövey Leo.

Kérdete este 7 és fél órakor.

FAIX JACQUES

zongora készítési terme és műhelye

ARAD, Batthyányi-utca 15. szám.

Allandó raktár, elsőrendű külföldi gyárosok készítményei, ugyszintén saját gyártmányú kitűnő zongorákból. Javítások szakszerűen, jótállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán.

Zongora kölcsönjutányos árban.

NYILTTER.***Kész butor eladás.**

Egy ur: Hé fiúk! álljatok meg egy kicsit. — Asztalos inasok megállnak.

Pista gyerek: Kérem.

Egy ur: Hova viszik ezt a gyönyörű butort?

Pista gyerek: Régvárt Ödön dr. urhoz.

Egy ur: (Körüljár és kedvtelve nézi a butorokat) Ez már aztán beszéd! ez már aztán butor! megrendelésre készült ugy-e?

Pista gyerek: Ez igen, de van nekünk raktáron szebbnél-szebb kész butorunk is.

Egy ur: (távozni készül) Na ni, majd el is felejtetem; kinél is vagytok ti fiaim?

Pista gyerek: **Varga József**, asztalos m. urnál.

Egy ur: No ezt mindjárt gondoltam, mondjátok meg a mestereteknek, hogy a napokban meglátogatom.

Pista gyerek: Legyen szerencsénk. Da nagyságos uram, el ne tessék felejtetni a címünket, meg a házszámunkat, mert sok Varga van ám Aradon.

Egy ur: Helyes fiam, helyes (kiveszi a noteszát s jegyezni kezd):

Varga József,

butor asztalos.

Arad, Kápolna-utca 6/b.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.
Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. január hó 9.

Keresünk:

Aradra: 1 irodistát és 2 fűszer szakmabeli segédet.

Vidékre: 2 fűszer, és vegyes, 2 fűszer, rőfős és rövid, 2 rőfős és 2 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, esti foglalkozásra 1 a kettős könyv vitelben teljesen jártas könyvelőt, továbbá egy kaució képes üzletvezetőt, illetve raktárnokot, 5 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 2 divat és rőfős, 2 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 cipő, férfidivat és játék, 1 üveg és porcellán szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, titkár. 321
Keppich Zsigmond, igazgató.

Orvosi laboratórium Aradon.

Dr. Auszterweil László
és **Kallós József**

v. budapesti poliklinikai orvosi laboratóriumi
vegyész, együttesen

orvosi laboratóriumot
nyitottak.

Vizsgálják: vizeletet, köpetet, dajkatejet, gyomortartalmat stb. Laboratórium: Andrássy-tér 7. sz. Anyaggyűjtő állomás: Erzsébet királyné-körút 9. — Telefon: 168.

3757

Steckenpferd-
Liliom-tejszappan

a legkitünőbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghathatósabb gyógyszerpattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillert kaprató a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben.

A következő**ujdonságok**

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Eschelbach: A szeretet boldogít, Vértesi A.: Varga Imre, Bálint I.: Keleti képek, Hankó: Universum IV., Kóbor T.: Munka, Koritsanszky, Jáva szigetén, Szomaházy I.: Az utolsó gárdista, Harnos I.: Madame Chaglon üzletei, Szőlőssy Zs.: Palma di Palma, Szemere: Doktor Mefisztófelesz, Záray: Az ezredes leánya, Stacpode F.: A király gyémántja, Várnai: A francia rémuralom, Várady A.: Reg. rajzok Petőfi életéből, Baróti L.: Petőfi adomák, Ritoók E.: A nagy véletlen, Pekár: Tatárabság, Tábori—Székely: A csaló Budapest, dr. Guthi S.: Az éjszakai Budapest, Bánó: Bolyongásaim Amerikában, Jenovay: Vitorlával a föld körül, Brehm Alfréd: Az állatok világa, Faber: Egy szerzetes naplótöredéke.

Németben: Bartsch H.: Zwölf aus der Steiermark, Franzos K. E.: Judith Trachtenberg, Schnitzler A.: Liebelei, Alerma Sybilla: Eine Frau, Janitschek M.: Eine Liebesnacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Bock, Wasner G.: Dornroschen (Roman) Stilgebauer: Die blaue Blume Malot: Heimatlos, Artzibaschew: Sanin, Hornung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimbürg W.: Über steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen, Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe, Verloren Land, Höcker O.: Die verbotene Frucht, Ballestrem: Die Dame in Gelb, May Karl: In den Cordillern.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenkint 14 fill.

Sang u. Klang I—II. Zerkovitz: Holdvilágnóta. Puccini: Manon, Szirmay: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Van de nincs, Curtis: Sorrentói emlék, Nádor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém. Kunkel: Nagysád akar tőlem kis babát? Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány... Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malacz. Rubens: A hollandi leány, Haven: csavargó, — Strauss O.: A részeg leány.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótjegyzéke is meglepő és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

341

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 883. sz.

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőzvényes, ízületi és meghűléseknél, bedőzésekkel és más betegségekkel használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

R. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennapi szétrüldés.

221

Folyékony

Somatose

kitűnő szolgálatot tesz az emésztésnél, gyenge gyermekeknél vagy felnőtteknél.

Kapható a gyógyszerárakban vagy drogueriákban.

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.**M e g h i v á s.****Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság**

t. részvényeseit a f. évi január hó 24-én délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében (Andrássy-tér 21. szám I. emelet) tartandó

rendes évi közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívjuk.

T á r g y s o r o z a t:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, 1908. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozatal.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket **folyó évi január hó 21-ig** az intézet pénztáránál térítvény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A felügyelő-bizottság által felülvizsgált mérleg az intézet helyiségében a közgyűlés előtt 8 nappal a t. részvényesek által megtekinthető, illetve az a t. részvényesek rendelkezésére bocsáttatik.

Arad, 1909. január hó 9-én.

130

Az igazgatóság.

„MOLLY“

törvényesen védve

a jelenkor legjobb kézfinozítója.

TAGADHATATLAN,

hogy a teljes szépség egyik főkéllé e a szép kéz, amit most már könnyen elérhetünk a

„MOLLY“

használatával, miután ezen kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan szer még a legelhanyagoltabb kezet is háromszori bedörzsölés után bársony simává és habfehérré teszi.

Egy üveg ára: 1 korona.

Kapható: Vöröskereszt Drogéria

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455.

226

Városi és megyei telefon 455.

**Szönyegnek verseny nélkül való áron
közvetlen megszerzése.**

A gödingi termelő- és kereskedelmi társaság (Produktiv- und Handels-Gesellschaft in Göding) közvetlenül a fogyasztóknak köldi elsőrangú díszszőnyeget vastag senilléből, mindkét oldalon egyforma, páratlanul kitűnő minőségben és csodálatos mintával, a megtévesztésig hasonlít a valódi smirnai kötött szőnyeghez, színtartásért jótállás

Fali szőnyeg senilléből 5 K 30 f.
100 cm. széles, 200 cm. hosszú.

Csak 5 kor. 30 fillér.

Csak 5 kor. 30 fillér.

A szoba legszebb ékessége, a legpraktikusabb ajándék.

Pompás perzsa minták, továbbá állatok, kutya, szarvas, őzcsalád, oroszán, hattyu, róka stb. Faliszőnyegek kivétel nélkül legelsőrangú minőségűek, a nedvesség nem hatolhat át rajtuk és a legjobb higiénikus védelem a meghülés ellen.

Elegans ágyelők

ugyanabból a kitűnő anyagból 1 kor. 60 fill. — Lambréken (ablakvédő), nagyon elegáns, bordó és oliv, 120 cm. széles, 140 cm. magas, igen elegáns bordúrral és rojttal 5 kor. 50 fill.

Rendkívül finom szalonszőnyegek

a legelegánsabb perzsa és secessziós mintákban.
140 cm. széles, 200 cm. hosszú 7 K 160 cm. sz., 250 cm. h. 10 K
180 " " 270 " " 13 K 200 " " 300 " " 14 K

Minden megrendelő el lesz ragasztva a minőségtől.

Szétküldés utánvétellel. Még nem felelés esetén szíves kicserélés, vagy a pénz visszaküldése.

Produktiv. und Handels-Gesellschaft **Brammer & Stern**
GÖDING Nr. 61. sz. (Morvaország.) — Számtalan elismerő irat. 5975

Mindenkinek

ingyen

megküldjük, ha azt levelezőlapon, kéri díszes 54x76 cm. nagyságu

függő fali lapnaptárunkat

amely hivataloknak és irodáknak nélkülözhetetlen.

Farsangi idényre!

Legjobban érdekel mindenkit

HOGY HOL!

vásárolhat a legmegbízhatóbban

- „Legdivatosabb“ Frack és Smoking ingeket
- „Legdivatosabb“ Gallérokat és kéze-lőket
- „Legdivatosabb“ Angol zophir és Fraszia batiszt zsebkendőket
- „Legdivatosabb“ Csikos és himzett harisnyákat
- „Legdivatosabb“ és legtartósabb keztyűket
- „Legdivatosabb“ lack cipőket

MÜNZ I.
ARAD

elsőrendű uridivat és fehérnemű üzletében.

Ugy finom izlés, mint előnyös Fix árak folytán általánosan elősmert cég. 531

Mindeddig felülmulhatatlan!

A Maager W.-féle

valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett kiadásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
fehér " " 3 kor.

Maager Vilmostól

Bécs, 3276

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általánosan bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogueráriában

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. MAAGER, WIEN,
III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek. Aradon kapható Gutori Földes Kelemennél.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű üveg a csatolt szalaggal (sárga papíron vörös fekete nyomással) van ellátva.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-főle pomotefü czukorkánál

Vasárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-főlet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van

1 doboz 60 fillér.

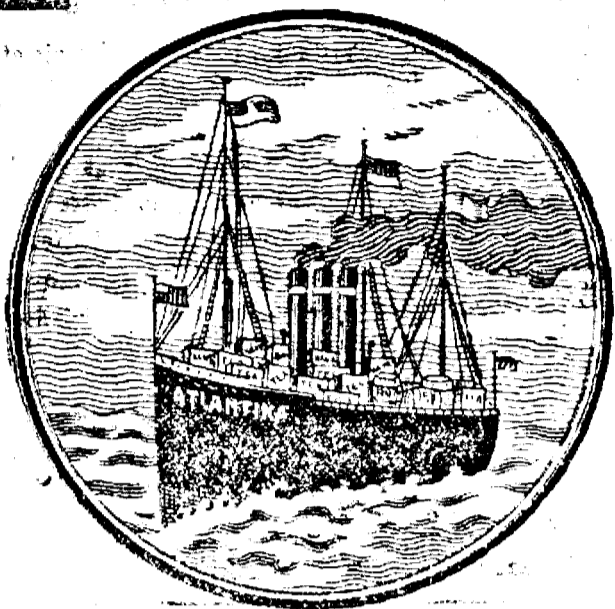
Csak RÉTHY-főlet fogadjunk el!

Mert az
ATLANTIKA

kávé, tea, rum speciális üzlet

239

csak ott kapható fűszer és illatozó káros szagától mentes
kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel a nap minden szakában friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket bérmentve szállítunk.

ATLANTIKA

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota. Telefonszám — 609.
Kávé és tea behozatal.

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hírneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatásu

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsépp.

Kapható csakis:

Rozsnyay Mátvás

gyógymertékárhu

371

Arad, Szabadság-tér.

Aradon az 111.

Ragy könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

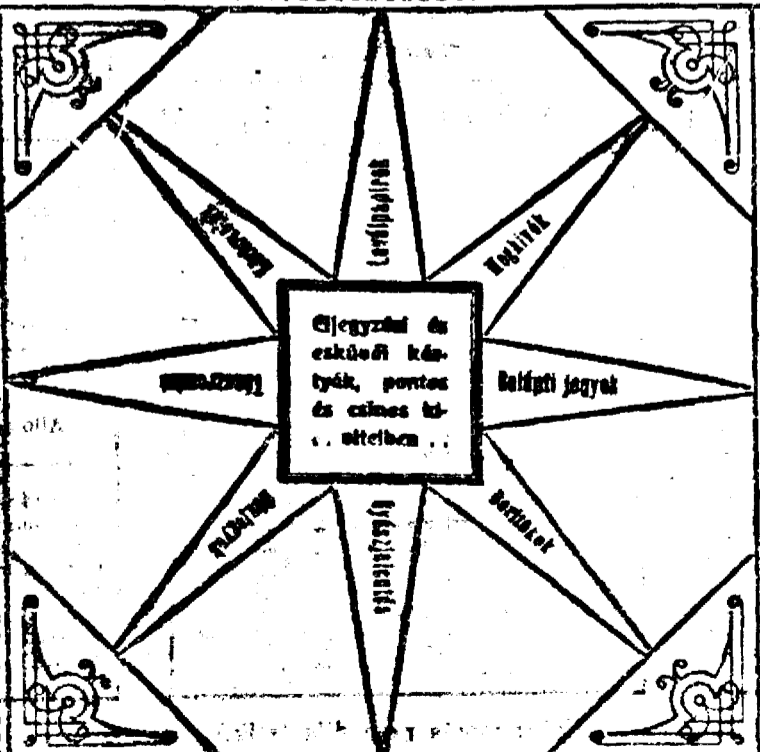
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befü-tőmőntőde.

Részletek minden bejelentéshez és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően készítenek.

NYOMDÁJÁT

mindenféle nyomtatványt, újságot, könyvet, katalógust, programot és a legmodernebb technikával készítenek.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legérdekesebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Hetében:

1 évi . . . . . 24 korona.
1 havi . . . . . 2 korona.

Hónapban:

1 évi . . . . . 24 korona.
1 havi . . . . . 2 kor. 40 f.

Baranyasági újság 12 f.
Erdélyi újság . . . . . 12 f.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásul kérjük a hirdetés alatt levő címekre hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Kiadóhivatalunknál teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: Aradi főherceg-utca 23. szám. Telefon szám: 181.

Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban is felvehető. Aradi főherceg-utca 23. szám. Telefon szám: 181.

Ha minden sorban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 5 fillér. — Családot kereső vagy családnek ajánló apró hirdetés 20 szóig 80 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

A kinek

ismerettség híján

szépség, nevelés, életrajz, könyvelés, segédre, spánra, gazdaságra, kocsisra, v. szellőre, csordára.	kulcsára, gazdaságra, kocsisra, szobaleányra, házi- vagy, irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

Aki

bérbécsdni kíván

szobát, házat, vadászterületet,	kocsit, lovat, halászatot, telket,
---------------------------------	------------------------------------

Aki

betétdni kíván

szobát, szobát, szobát, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb., vagy
--	-------------------------------------

Aki

mindenket vétel vagy bérbécsdni elől jából keresel;

Aki

vagyis állást betölteni kíván legbiztosabban és csélt, ha az

ARADI KÖZLÖNY
kis hirdetési rovatát használja.

Eladó

a Ferdinánd-utca 6. számú ház. Felvilágosítást ad ugyanott a klub szolgálya. 415

Joinal Világlapja

bérlésben és számonként, házhoz szállítva eredeti árban. Összes kedvezmények. Mutatványszám ingyen. Divatlapok! Folyóiratok! 100 000 kötetes kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin Színházépület. Telefon szám 511. 291

Egy jóforgalmu sültöde

örök áron eladó. Gyár-utca 16. 40

Kiadó

egy 5 szobás lakás február hó 1-re. Tökölly Imre-utca 52., volt Halász-utca. 414

Jóforgalmu vegyeskereskedés

minden jogokkal betegség miatt eladó. Hoffmann, Kossuth-utca 36. sz. 418

Intelligens

uri leány, könyvelő, magyar és német levelező, kitünő referenciákkal rendelkezik, keres megfelelő irodai alkalmazást esetleg azonnali belépésre. Címek leadását a kiadóban kéri. 126

Egy intelligens kisasszony,

ki magyarul és németül, beszél és ír, hajlandó a közönséget fogadni, felvétetik Kossak udvari műtermébe. Ugy személyes bemutatkozás, mint sajátkezűleg írt magyar és német ajánlat kéretik. 314

Üzleti könyvek:

strazák másolókönyvek stb. Irodai kellékek, írószerek, levélpapírok és ügyvédi nyomtatványok legkedvezőbb beszerzési forrása. Kerpel Izso könyv- és papirkereskedése. Játékkártyák árusítása. Ugyanott tanuló fiu és leány alkalmazást nyer. 262

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jloná-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az

Építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak, magtárak, istállók építését a mai kor igényeinek megfelelően a lehető legjutányosabb árban készítik, ugyanintén célszerű átalakítások és kisebb-nagyobb javításokat, s megbízás folytán a szükséges terveztetek készítését a legelőnyösebb feltételek mellett vállalom. Miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

1441 képesített kőműves mester.

Mérlegképes könyvelő

hosszu gyakorlattal, elvállal restanciáknak a feldolgozását, mérleg készitést vagy más szakmabeli munkákat esetleg állandó mellékfoglalkozást mérsékelte díjazás mellett. Szives megnívásokat S. U. 6292 jelíge alatt továbbit a kiadóhivatal. 416

Banktisztviselő

12 évi gyakorlattal, több áruszakmában jártas, perfekt magyar-német levelező, mérlegképes könyvelő teljesen 5978

önálló munkaerő

felmondatlan állását változtatni óhajlja. Szíves megkeresések

MOSSE RUDOLF hirdető irodájába, Budapest, V. Nádor-utca 11. „KOMOLY 1909.” jelíge kérének.

500 koronát

fizetnek annak, aki Bartilla-fogviselésnek használat mellett, évege 80 fill. valaha ismét fogtájást kap, vagy a szája büszlik **Bartilla A. Örkösöd**, (B. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Rozsnyay Mátyásnál, Szabadság-tér. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet Hamisítványok feljelentés 161 díjaztatnak. 622

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

rojtok

állandóan raktáros tartanak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készitettek. — Minden szakmába vágó munkát a leggyorsabban készit. 638

Ágybavizeles.

Azonnali szabadulásért jótálmé. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadó! Fényes köszönőlevelek. Orvosiilag ajánlja.

„SANTAS” intézet
VELBURG P. 124. Bayern. 6004

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Nagymennyiségű

plé-pánt és maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Köszenet

Belföldi szén
Porosz szén
Karwini szén
Geztraul kiválasztás
Koksz
Brikett
Fazsón

Köszenet

Szállít waggonszámra, valamint évi kötésre

Klár Andor

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.
Telefon istorában 445. Sárgonyim: Klár Andor.

Kérjen ajánlatot.

Meszet

Kizárólag fűvel égetett bűzharmegyet (Élede-fűvel-Meszetológ) Fehér árában más. Évi termelés 1000 Wagon.

Meszet

Legjobb francia divatlap

a „La Toilette Moderne”. Ára számonként 1 kor. 20 fill. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésben. Arad, Weitzer János-u. 173

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipó tisztítószer
Egyedüli-gyáros-Fritz Schulz jun.-résztv.-árs.Lipőse es.Eger.

ÚJÉV

UTÁN

mélyen leszállított árak!

ALKALMI AJÁNDÉK

elismert legolcsóbb, legnagyobb választék

Fischer Simon

nagyáruházában

Arad, Szabadság-tér 12. szám.